

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg:	Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested:	Budalen - og Endalen landskapsvernområder, Enodd, Budalen, Midtre Gauldal kommune
Dato:	19.08.2024
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Det innkalles med dette til 2-dagers styremøte med befaringer i Budalen - og Endalen landskapsvernområder, Midtre Gauldal kommune.

Oppmøte **mandag 19.august kl. 10.00** og avslutning **tirsdag 20.august kl.14.00** på [Enodd i Budalen](#),

Se ellers vedlagte program for dagene og kart for befarings-området.

Vel møtt!

Med vennlig hilsen

13. august 2024

Eli Grete Nisja
Nasjonalparkforvalter

Hans Bull
Nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 33/2024	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 34/2024	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - befaring i Budalen - og Endalen landskapsvernområder 19.-20.august 2024		2024/511
ST 35/2024	Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - NOU 2024: 10 - ny motorferdsellov		2024/6987
ST 36/2024	Referatsaker		
RS 14/2024	Forollhogna nasjonalpark - turer og opplevelser i våre verneområder		2023/10913
RS 15/2024	Svar - Forollhogna nasjonalpark - utplassering av 3 trimposter for sommeren 2024		2024/7533
RS 16/2024	Fellestur - Forollhogna nasjonalpark - dagstur til Forollhogna		2024/8659
RS 17/2024	Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - sti- og løypeplan for Rennebu kommune		2024/8134
RS 18/2024	Uttalelse - Øyungen landskapsvernområde - massetak i Finsådalen		2023/10166
RS 19/2024	Avbøtende tiltak - Budalen landskapsvernområde - oppsetting av skilt for parkering ved Hognarasten		2022/1991
RS 20/2024	Holtålen kommune - melding om vedtak om fradeling av privat seter i Øyungen landskapsvernområde		2023/9256
ST 37/2024	Delegerte saker		
DS 16/2024	Innvilget - Ledalen landskapsvernområde - dispensasjon for merking av yttergrenser til Haltdalen skyte- og øvingsfelt - Forsvarsbygg		2024/7237
DS 17/2024	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - dispensasjon for bruk av helikopter for lavtflyging for kalve-telling av villrein - 2024 - 2027 - Norsk villreinsenter		2024/7566
DS 18/2024	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - landingstillatelse med helikopter i forbindelse med frakt av materialer og utstyr inn til Enmolægeret - Tynset 166 /38 - Tynset kommune		2024/7798

ST 33/2024 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/511

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	34/2024	19.08.2024

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - befaring i Budalen - og Endalen landskapsvernområder 19.-20.august 2024

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplan for Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna (2017), [her](#).
2. Byggeskikkveilederen for seterdalene i Forollhogna (2020), [her](#).
3. Forvaltningsplanen for Budalen -, Endalen – og Forddalen landskapsvernområde (2005), [her](#).

Saksopplysninger

Etter ønske fra nasjonalparkstyret legges det opp til en befaring i Budalen – og Endalen landskapsvernområder for å bli bedre kjent med både geografi og forvaltning i verneområdene. Temaene for befaringen er knyttet tett opp mot det pågående arbeider med revisjon av forvaltningsplaner for flere av verneområdene i Forollhogna.

Det er gitt innspill til revisjonen av forvaltningsplanene som det vil bli sett nærmere på i felt. Innspillene er presentert for nasjonalparkstyret den 14. juni i styresak 30/2024, og notatet med innspillene følger her som vedlegg.

I løpet av årene har nasjonalparkstyret behandlet flere både byggesøknader og andre saker innenfor disse to landskapsvernområdene som nå er ferdigstilte tiltak. Flere av disse tiltakene vil bli presenterte for styret i løpet av befaringen.

Program for dagen

Dag 1:

Temaer knyttet til de konkrete besøksmålene i Budalen landskapsvernområde

Besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna

- formål
- innfallsport og startpunkt tilrettelegging,
- drift og vedlikehold av tilrettelegging

Seterveier med sideveier

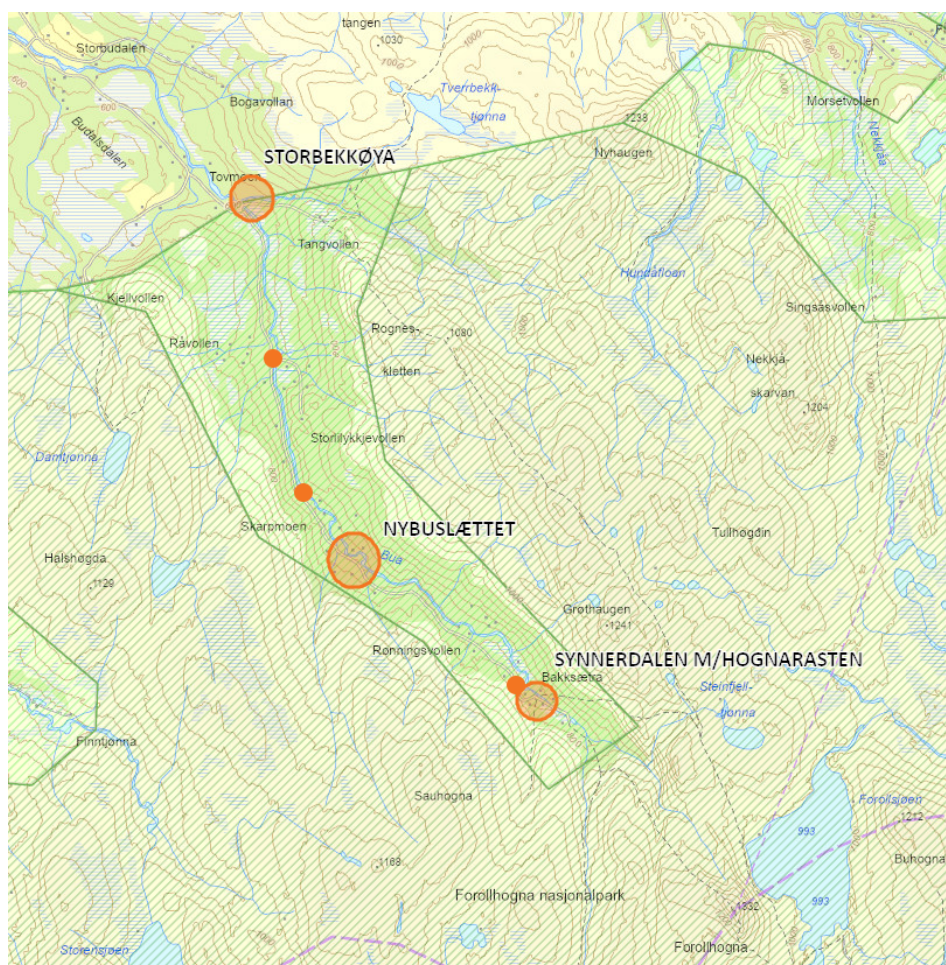
- vedlikehold og bruk
- grusuttak til veivedlikehold, jf. gjeldene forvaltningsplan.

Byggeskikk og bygningsmiljø i seterdalen

- nye bygninger
- tilbygg og nye uthus
- restaurerte av bygninger

Seterlandskapet

- setrer i drift
- gjengroing og skjøtsel
- fjerning av fremmed treslag

Kart for dag 1 med markering av befaringsmål

Dag 2:

Samme temaer som dag 1 med konkrete besøksmål i Endalen landskapsvernområde

Blåora slåtteområde

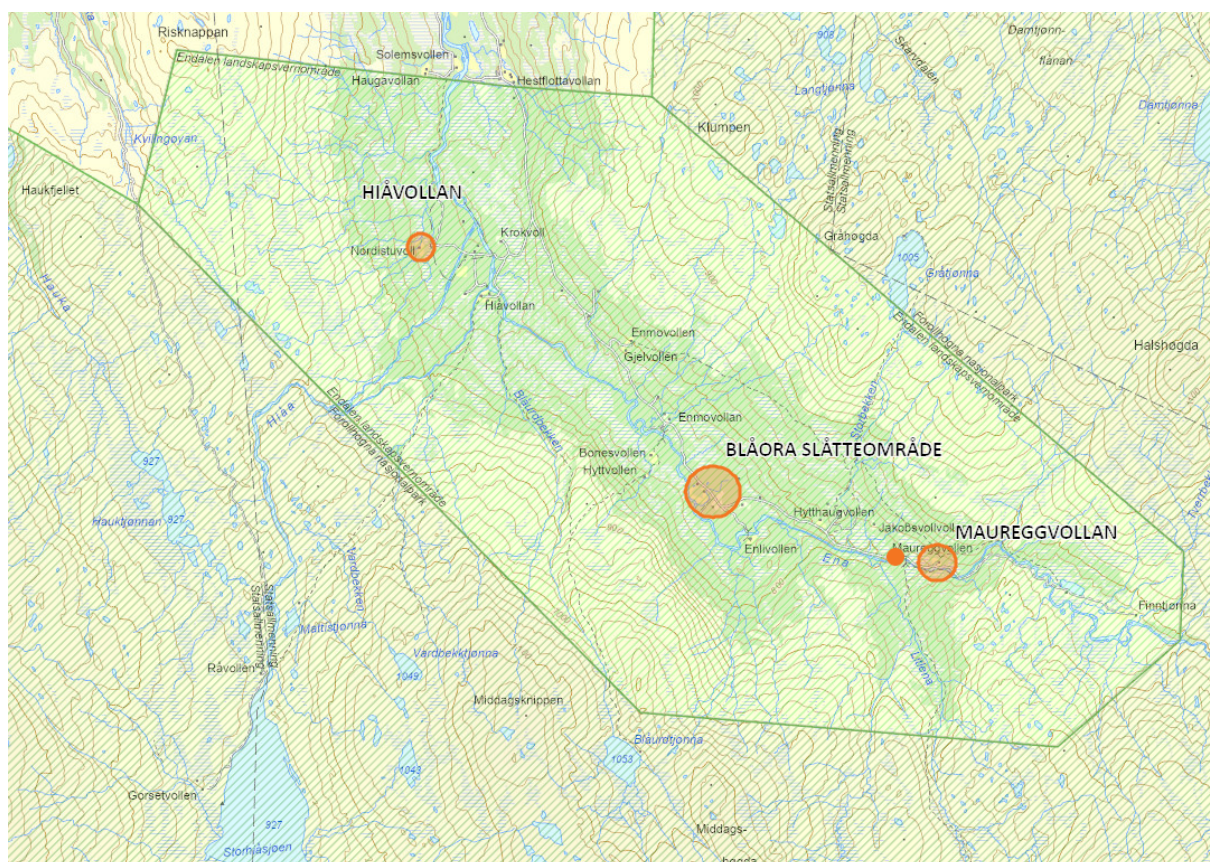
- skjøtsel og skjøtelsesplan
- bygningsmiljø
- formidling av slåttekulturen

Seterlandskapet

- Setrer i drift
- Oppføring av nytt seterfjøs

Besøksstrategi for verneområdene i Forollhogna

- Startpunkt – behov for informasjon

Kart for dag 2 med markering av befaringsmål

Se ellers programmet for befaringsdagene som følger som vedlegg til møteinnkallingen.

Andre saksopplysninger

Det er lagt opp til felles bespising og transport for begge dagene, samt avklart overnatting i hytter og seterhus i Nybuslettet setergrend i Budalen landskapsvernområde.

Vurderinger

Det legges ikke opp til noe vedtak i forbindelse med befaringen. Forvalterne ønsker likevel at styret drøfter de ulike problemstillingene og utfordringene på en slik måte at det kan gi et grunnlag for eventuelle nye føringer og retningslinjer som kan tas med videre i arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene.

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Ingen innstilling.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Budalen landskapsvernområde - revisjon av
forvaltningsplan
Til:

Vår dato:
21.05.2024

Vår ref.:
2024/511

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sara Kristiane Kjærgård Eide, 73 19 90 05

Kopi til:

Oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplan for Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder

Det vises til sak om revisjon av forvaltningsplaner for Budalen (ref: 2024/511), Endalen (ref: 2024/512) og Forddalen (ref: 2024/513) landskapsvernområder. Forvaltningsplanen for landskapsvernområdene skal revideres som tre selvstendige planer, men arbeidet vil gå parallelt. Under revideringsarbeidet er det viktig at alle parter blir hørt og har mulighet til å komme med innspill.

Innspillsfrist var satt til 3. mai 2024, jfr. oppstartsmelding. Da det ikke kom innspill fra noen offentlige instanser, ble det sendt ut en ny innspillsfrist den 21. mai 2024 for Kommune, Fylkeskommune, Statskog, Fjellstyrene, og Statsforvalteren. Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt. Det er kun innspill som er innsendt skriftlig (e-post, spørreskjema (Microsoft forms), brev) som er inkludert her, altså ikke oppsummering fra møter. Da det ikke kom så mange innspill, er innspillene til de ulike landskapsvernområdene listet opp i samme sak. Forvaltningsmyndighetens kommentar er uthevet i **fet skrift**.

Innspillsrunde 1 – frist 3. mai

Innspill fra åpent oppstartsmøte 12.03.2024:

1. Navn: Per Sigmund Nordløy, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Budalen landskapsvernområde.
-

Grusuttak til vegvedlikehold. Uttak av masse kan tas på følgende steder:

- utløpet av Rognesbekken.
 - elvegrus fra elva rett ovenfor Brandeggvollen.
 - ved Rognesvollen, på begge sider av vegen.
- Må det søkes om å ta grus fra disse plassene?

- Innspillet er tatt til orientering. I verneforskriftens § 3 punkt 2, står det at *uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen*. Det må altså komme frem i forvaltningsplanen hvilke områder som er tillatt for grusuttak. Ønskes det å ta ut grus fra andre plasser enn det som er utdypet i forvaltningsplanen, må dette omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om de nye områdene skal tas med inn i revidert forvaltningsplan.

I dagens forvaltningsplan er det nevnt tre steder for grusuttak innenfor Budalen landskapsvernområde: 1. Utløpet av Rognesbekken, 2. Elvegrus fra elva rett overfor Brandeggvollen og 3. Ved Rognesvollen, på begge sider av vegen. Innspillet tolkes som at det er et ønske å videreføre denne praksisen. Det vil være ønskelig å ta en ny vurdering av disse plassene i løpet av revideringsprosessen.

2. Navn: Svend Hov, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Budal og Endal landskapsvernområder.
-

- 1 Finansiering: skal områder holdes ved like, må det følge med penger.
- 2 Hvilket bilde av området er riktig? Er det bilde fra 1960 eller 2024?
- 3 Landbrukspolitikken må være i orden for å opprette drift.

- Innspill 1-3 er tatt til orientering. (2) Forvaltningsmyndigheten tar oftest utgangspunkt i områdets status fra når det ble vernet. Formålet er å bevare et mer tradisjonelt seterlandskap, så her vil verken 1960-tallet eller 2024 være utgangspunktet for landskapsbildet.

I byggeskikkveilederen for landskapsvernområdene i Forollhogna er «bildet» av området godt beskrevet utfra bebyggelse i seterlandskap og kulturlandskap. Her er retningslinjene tatt utgangspunkt i byggeskikk fra 1800-tallet. Bebyggelsen i seterdalene har endret seg over tid, men endringene har skjedd langsamt, og da langsommere enn for seterbebyggelsen lenger nede i dalene. Ressursene har vært knappere og behovene for modernisering har derfor vært mindre i seterdalene. Det er derfor en relativt ensartet bebyggelse vi finner i seterdalene og i utmarka i dag.

Det er derfor vanskelig å sette ett årstall på hvor landskapsbildet er tatt utgangspunkt i fra, da endringene siden den industrielle revolusjon (slutten av 1800-tallet og til

vernets opprinnelse i 2001) er tatt med i vurderingen av landskapsbildet. Det som likevel er viktig å bemerke seg for bebyggelsen i landskapsvernområdene rundt Forollhogna, er at til tross for utviklingen, så er ikke dette ført til store endringer i seterlandskapet gjennom tidene.

Det er også landskapstrekk som kom i mer «moderne» tider. Under verneprosessen ble mye kartlagt, og vernebestemmelsene ble diskutert utfra hvordan området var ved vernetidspunktet. Eksempelvis noen av veiene innover dalene var ikke der på 1800-tallet, men var der ved vernetidspunktet, og er da også tatt med i det helhetlige landskapsbildet.

Det anbefales å se på hva som står i byggeskikkveilederen for å se hva som er utgangspunktet for behandling av byggesaker i landskapsvernområdene. En generell huskeregel bør alltid være å kontakte nasjonalparkforvalter hvis man skal utføre fysiske endringer/inngrep innenfor verneområdet.

3. Navn: Jan Magnar Gylland, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Endalen landskapsvernområde.
-

Broer/klopper over bekker som krysser turstier. Det er listet opp 4 eksempler:

1. Stien opp mot Fisketjern. Problem å komme over bekken nedenfor Tjønna.
2. Hiåa nedenfor Store Hiåsjø.
3. Elva ved Finntjønnan.
4. Tverrelva sør for Osøyvollen.

- Innspillet er tatt til orientering. Alle 4 punktene ligger innenfor Forollhogna nasjonalpark hvor ny tilrettelegging av broer, klopper og merka stier ikke er tillatt. Bro over Hiåa har vært behandlet i nasjonalparkstyret i sak 25/2019, som gav avslag på tiltaket.

Innspill mottatt på e-post:

1. Navn: Per Erik Sørløkken på vegne av styret i Synnerdalsveien. Mottatt 03.05.2024.
Innspillet gjelder Budalen landskapsvernområde.
-

Synnerdalsveien er ca. 15km lang, og strekker seg fra Budalsøy til Grytdalsvoll i Synnerdalen. Den driftes av bompengefinansiering.

Langs hele strekningen er det sideveier som fører frem til alle setervollene i området. Disse er til sammen omtrent like lange som Synnerdalsveien. Alle disse veiene vedlikeholdes av brukerne til de tilhørende vollene. Turister, jegere, fiskere etc. bruker disse "sideveiene" som adkomst til de bestemte områdene de skal ferdes i.

Styret i Synnerdalsveien mener det må komme offentlige midler til å bruke på disse seterveiene. Det er urimelig at private må stå for alle utgifter til vedlikehold av veier alle kan bruke.

Et godt eksempel er publisering av turen til Rogneskletten. Mange kjører da veien opp til Tangvollen. Den er 1,9km. Til sammenlikning bruker Synnerdalsveien ca. 7,-kr pr m vei i vedlikeholdsgrusing pr år. Det tilsvarer 13000,- for Tangvollveien. Det må seterbrukene der betale av egen lomme.

Samtidig er den gamle bruksmåten med å ta ut elvegrus/stedegne masse til seterveiene ulovlig. Det medfører en enda større kostnad, da grusmasser må transporteres fra utenforliggende områder.

Synnerdalsveien vil med dette ønske lykke til videre i arbeidet med revidering av landskapsvernområdene.

- Innspillet er tatt til orientering. Nasjonalparkstyret får ikke tildelt midler i forbindelse med vedlikehold av vei. Slike utgifter må dekkes fra andre instanser, for eksempel via bompenger, veiavgifter ol. For oppsett av bom og veiavgift, må dette søkes om til kommunen.

Stien opp til Rogneskletten er skiltet fra parkering ved Storbekkøya, som nasjonalparkstyret har tilrettelagt, og er ment som et avbøtende tiltak for å dempe ferdselen til Forollhogna-toppen. Dette er i tråd med besøksstrategien for Forollhogna. For å hindre uønsket biltrafikk opp til setra på Tangvollen kan det skiltes eller evt. settes bom om nødvendig.

I verneforskriftens § 3 punkt 2, står det: *uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.* I dagens forvaltningsplan er det nevnt tre steder egnet for grusuttak innenfor Budalen landskapsvernområde: 1. Utløpet av Rognesbekken, 2. Elvegrus fra elva rett overfor Brandeggvollen og 3. Ved Rognesvollen, på begge sider av vegen. Det vil være ønskelig å ta en ny vurdering av disse plassene i løpet av revideringsprosessen. Ønskes det å ta ut grus fra andre plasser enn det som er utdypet i forvaltningsplanen, må dette omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om de nye områdene skal tas med inn i revidert forvaltningsplan.

Innspillsrunde 2 – frist 21. mai

Innspill mottatt på e-post:

1. Navn: Knut Røst, Statskog AS. Mottatt 08.05.2024.
Innspillet gjelder Budalen, - Endalen, - og Forddalen landskapsvernområder.

Skogen innenfor landskapsvernområdene Endalen, Budalen og Forddalen i Endal, Budal og Nekjådal statsallmenninger.

Det dreier seg stort sett om bjørkeskog med spredt innslag av bartre. Vi har en skogtakst fra 1995, men nå er det bestilt ny takst med tilhørende miljøregistreringer og denne skal være levert innen desember 2025. De som har seter, har også bruksrett til uttak av nødvendig brensel i landskapsvernområdene.

Eiendommene er pr. i dag definert som såkalte underskuddsallmenninger. Det vil si at tilveksten ikke er større enn at det skal dekke de bruksberettigedes behov. Her har det altså ikke vært rom for kommersiell skogsdrift.

For å få tildelt bruksrettsvirke må det søkes allmenningsstyret, som foretar tildeling, Statskog godkjenner og foretar utblinking (Lov om skogsdrift med videre i Statsallmenning). Uttaket av bruksrettsvirke har i lang tid vært svært lavt. Vi regner med at det hogges litt sporadisk inne

på setervollene uten søknad og tildeling. Det hogges for lite i forhold til tilveksten og dette sammen med at det ikke beites i samme grad som før medfører gjengroing av seterdalene. Hvilke tiltak kan det åpnes for i de nye forvaltningsplanene for å bremse gjengroingen og bevare kulturlandskapet?

Maskinell hogst i form av tynning og småflater er mulig. Det må skje i forståelse med allmeningsstyrene. Hogst av slike små dimensjoner gir underskudd og betinger en form for tilskudd. Ny takst vil gi et godt grunnlag for å planlegge eventuelle ønskede tiltak.

- **Innspillet blir tatt med videre inn i revideringsarbeidet. Per i dag, er det først og fremst skjøtselstiltak som forvaltningsmyndigheten iverksetter for å bremse gjengroing. Ved en eventuell takst, kan dette sees nærmere på.**

2. Navn: Inge Hafstad, Statsforvalteren i Trøndelag. Mottatt 21.05.2024. Innspillet gjelder Budalen, - Endalen, - og Forddalen landskapsvernområder. Det ble sendt ut tre brev, ett til hvert verneområde. Det er kun lagt ved innspillet én gang, da innspillene var de samme for alle verneområdene.

- Det vises til utsendt oppstartsmelding datert 29. januar 2024 for revidering av forvaltningsplan for Forddalen landskapsvernområde. Frist for å uttale seg til oppstartsmeldingen var i utgangspunktet satt til fredag den 3. mai 2024. Nasjonalparkstyret for Forollhogna v /nasjonalparkforvalter Sara Kristiane Eide ga i e-post datert 10. mai 2024 Statsforvalteren utsatt frist til den 21. mai med å uttale seg til oppstartsmeldingen.

- Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret starter arbeidet med revideringen av forvaltningsplanen for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområder (LVO). Gjeldende forvaltningsplan for de tre landskapsvernområdene er fra 2005 og er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Selv om verneforskriftene og verneformålet for de tre landskapsvernområdene er forholdsvis lik, er det fordelaktig at de tre landskapsvernområdene får hver sin forvaltningsplan.

- Formålet med Forddalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er sentrale elementer i kulturlandskapet. Ivaretagelse av verneformålet og verneverdiene betinger at aktiv setring videreføres. Kapittelet om ivaretagelse av verneverdiene (kap. 4 i dagens forvaltningsplan) bør også omhandle økonomiske virkemidler for setring, både gjennom verneområdeforvaltningen (utarbeidelse av skjøtelsesplaner og tiltak) og landbruksforvaltningen, som bl.a. tilskudd til drift av seter gjennom landbrukets regionale miljøtilskudd.

- Innspillet tatt til orientering. Alle tre landskapsvernområdene har tilnærmet samme verneformål. Det vil ikke være et eget kapittel om økonomiske virkemidler i den nye malen for forvaltningsplan på nett. Det vil derimot være mulig å sette opp tiltak for eksempel på kartlegging og skjøtelsesplaner.

Byggesaker og andre inngrep

- I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1 er området vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle

seterbygninger, vegbygging mv. Oppstillingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det, såfremt det ikke kommer inn under unntaksbestemmelsene i § 4 Generelle unntak, søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspiktig etter plan- og bygningsloven eller ikke. Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen for Forddalen LVO bør dette tydeliggjøres.

- Innspillene tas til følge. Forvalter er enig i innspillet, og nasjonalparkstyret vil forsøke å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer.

- Verneforskriften sier at det kan gis tillatelse etter søknad til ombygging og restaurering av bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendring, jf. § 5, punkt 2. Her er det viktig å få inn i forvaltningsplanen at søknader om selve bruksendringen av bygninger ikke skal behandles av nasjonalparkstyret, men av kommunen etter plan- og bygningsloven. Hvis bruksendringen medfører ombygging og restaurering av bygningen skal dette behandles av styret som egen sak, men ikke selve bruksendringen. Det vil derfor være naturlig at nasjonalparkstyret behandler søknaden om ombygging og/eller restaurering og, hvis det gis tillatelse, setter som vilkår at det må innhentes tillatelse til bruksendring fra kommunen før tiltaket kan iverksettes.

- Innspillet tas til følge. Forvaltere er enig i innspillet, og nasjonalparkstyret forsøker å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer. Dersom bruksendring gjelder bykslet eiendom i statsallmenning skal også forskrift om seter og tilleggsjord m.m i statsallmenning med hjemmel i fjelloven også vurderes. Dette er også utenfor nasjonalparkstyrets myndighetsområde etter forskrift.

- Det vil være naturlig at Byggeskikkveilederen for bygninger i seterlandskapet, som nasjonalparkstyret publiserte i 2022, legges ved som et vedlegg til forvaltningsplanen.

- I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det tydeliggjøres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 5, punkt 1 – 10 *Eventuelle unntak etter søknad*. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområdet, og skape større forutsigbarhet blant brukerne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 5, punkt 1 – 10, må da behandles etter naturmangfoldloven § 48. I mange tilfeller må tiltak også avklares etter annet lovverk, og dette bør det informeres om i forvaltningsplanen.

- Det kan med fordel settes inn et eget kapittel om forholdet til annet lovverk. I dagens forvaltningsplan omtales forholdet til annet lovverk litt tilfeldig under de forskjellige avsnittene. En systematisk gjennomgang av hvilke tiltak som skal behandles av annet lovverk vil være informativt ovenfor brukerne. Forvaltningsplanen bør si noe om generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldloven § 48 dispensasjon fra vernevedtak, jf. bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 6.

- Innspillene tas til følge. Forvalter er enig i innspillene, og nasjonalparkstyret vil forsøke å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer. Nasjonalparkstyrets revisjon av totalt 10 forvaltningsplaner, vil også føre til felles retningslinjer for revisjonsarbeidet. Disse innspillene vil også tas med videre i tilsvarende forvaltningsplaner da forskriften for landskapsvernområdene rundt Forollhogna er relativ lik.

- Dagens forvaltningsplan har ingen størrelsesbegrensninger på seterstuggu, nye seterfjøs og

nye uthus. Eventuelle størrelsesbegrensninger på bygninger bør oppgis i BYA (bebygd areal) uavhengig av bygningstype. I Norsk Standard 3940 står det at bebygd areal (BYA) beregnes ved å måle ytterveggen utside.

- Erfaringene fra avvikssaker i andre verneområder viser at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. Når Statens naturoppsyn (SNO) har vært ute på tilsyn er BYA målt utvendig kledning, men når forvaltningsmyndigheten har behandlet byggesøknader er byggetegninger som viser utvendig svill/reisverk blitt lagt til grunn i saksbehandlingen og i vedtaket. Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg, og bebygd areal (BYA) vil dermed bli større enn hva forvaltningsmyndigheten i sin dispensasjon i utgangspunktet ga tillatelse til. Byggetegninger som tar utgangspunkt i utvendig svill/reisverk ser ut til å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og i søknader etter verneforskriften. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Forddalen LVO må dette klargjøres, og det må gå frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles.

- Innspillet tas til følge. Det vil være naturlig å presisere byggetekniske spesifikasjoner i forbindelse med revisjon av retningslinjer.

Motorferdsel

Verneforskriften omhandler ikke motorferdsel, og motorferdselen forvaltes av kommunen gjennom motorferdselloven og nasjonal forskrift. I dagens forvaltningsplan er motorferdsel viet liten plass, noe som er naturlig da det er kommunen som er forvaltningsmyndighet for motorferdselen.

- Innspillet er tatt til orientering.

Annet

Den generelle fremdriftsplanen som er lagt ut på nasjonalparkstyrets hjemmeside [Nasjonalparkstyre | Forside](#) om revideringen av forvaltningsplanene ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar arbeidet med revidering av forvaltningsplaner erfaringsmessig lengre tid enn planlagt.

- Innspillet er tatt til orientering.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/6987

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård
Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	35/2024	19.08.2024

Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - NOU 2024: 10 - ny motorferdsellov

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir følgende høringsinnspill til Motorferdsellovsutvalget sin utredning NOU 2024: 10 *Ny motorferdselslov – Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)*:

1. Nasjonalparkstyret støtter utvalgets konklusjon om å videreføre dagens ordning hvor det kreves tillatelse etter begge regelverk for motorferdsel i verneområder (verneforskrift og motorferdselslov). For Forollhogna nasjonalpark, vil all motorferdsel starte på utsiden av nasjonalparken, og det vil derfor være nødvendig med dispensasjonsbehandling både fra kommunen og nasjonalparkstyret.
2. Behandlingen etter begge regelverk vil kreve god samhandling mellom kommunen og vernemyndigheten. Her vil en samordning av digitale løsninger for søknad og rapportering (kjørebok) være til god hjelp for å forenkle byråkratiet.
3. Nasjonalparkstyret støtter utvalgets forslag om at motorferdsel som er nødvendig ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72 skal være generelt unntatt fra forbudet mot motorferdsel og at dette tydeliggjøres i ny motorferdsellov.
4. Nasjonalparkstyret ønsker at forbudsbestemmelsen om at snøscooterløyper/ rekreasjonsløyper ikke legges i verneområder skal videreføres for å sikre verneverdiene og formålet med vernet. Det tillegges her at hverken verneforskriftene eller naturmangfoldlovens bestemmelser åpner for å etablere slike løyper i de fleste verneområder.
5. Nasjonalparkstyret ønsker også at det settes begrensninger for utvidelse av scootersesongen i nasjonale villreinområder. Her bør dato bli satt til 15. april, av hensyn til kalvingsperioden. Det bør også vurderes om en utvidelse av

- sesonglengden er hensiktsmessig med tanke på at klimaet er i endring, og med tanke på forstyrrelser dette kan medføre i en sårbar periode for viltet.
6. Nasjonalparkstyret støtter utvalgets forslag om en tydeligere definisjon av drone, og at bruk av droner i tråd med utvalgets definisjon er søknadspliktig i ny motorferdselslov.
 7. Bruk av små droner som ikke omfattes av motorferdselloven bør også kunne reguleres i sårbare områder og sesonger, for eksempel innenfor nasjonale villreinområder.
 8. Nasjonalparkstyret er positive til at motorferdselloven skal inkludere både start, landing, lossing og lasting i forbindelse med lavtflyging med for eksempel helikopter. For å kunne regulere flygetraséer, samt veiledning for å unngå sårbare perioder og områder, bør også selve flyvingen være søknadspliktig.
 9. Nasjonalparkstyret støtter et generelt forbud mot elsykkel utenfor vei og turvei i utmark. Dette vil forhåpentligvis bidra til at brukergrupper også blir oppmerksom på forbudet mot bruk av elsykkel i verneområder. Nasjonalparkstyret er også enige i at transport- og fremkomstmidler med avslått motor skal være omfattet av loven.
 10. Nasjonalparkstyret er enige om at vedtak gitt med hjemmel i motorferdselsloven skal registreres i Miljøvedtaksregisteret på samme vis som for vedtak fattet av verneområdeforvaltningen. Dette vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen i verneområdene samt sikre at tiltakshaver har de nødvendige godkjenningene før gjennomføring.
 11. Nasjonalparkstyret støtter forslaget om at det skal stilles krav om utforming av dispensasjon, slik at tillatelsen er tydelig begrenset i tid, omfang og trasé.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Høring - NOU 2024 10 Ny motorferdsellov.pdf

Andre saksdokumenter:

1. [NOU 2024: 10 - Ny motorferdsellov](#)
2. [Forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark](#)

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken

Viser til brev av 27.05.2024 fra Klima- og miljødepartementet om høringsuttalelse på Motorferdsellovutvalgets utredning av NOU 2024: 10 *Ny motorferdsellov – Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)*. Fristen for å sende inn innspill er 15. september 2024. Nasjonalparkstyret for Forollhogna er oppført som høringsinstans for høringen.

Motorferdsellovutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021. Bakgrunnen for nedsettelse av utvalget var et stortingsvedtak der regjeringen ble bedt om å fremme forslag om revidering av motorferdselloven med formål om økt lokalt selvstyre og mindre byråkrati, samtidig som hensynet til natur og friluftsliv blir ivaretatt.

Motorferdsellovutvalget overrakte sin utredning tirsdag 21. mai 2024. Overrekselen kan ses i opptak på denne lenken: [Motorferdsellovutvalget overrekker sin utredning](#). Her orienteres det også kort om hovedtrekkene i utredningen.

Høringsdokumentet/NOU kan leses på internett, dokumentet er på 428 sider og sendes derfor ikke ut som vedlegg til saken. Lenke til dokumentet finner dere under «andre saksdokumenter» og heter «NOU 2024: 10 – Ny motorferdsellov».

Andre saksopplysninger

Det er kommunene som er forvaltningsmyndighet over lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med tilhørende forskrifter. I dag gjelder motorferdselloven fullt ut i verneområder, selv om verneområdene har egne regler om motorferdsel i verneforskriften. Dette innebærer at man ofte må ha tillatelse både etter motorferdselloven og fra vernemyndigheten dersom man ønsker å benytte motoriserte transport- eller fremkomstmidler innenfor verneområder.

Hjemmelsgrunnlag

Formålet med motorferdselloven er:

«å sikre at motorferdsel i utmark og vassdrag skjer på en bærekraftig måte som ivaretar naturen og tar hensyn til friluftslivet og samisk kulturutøvelse.»

Motorferdsel innenfor Forollhogna nasjonalpark reguleres av verneforskriftens § 3 punkt 5.1-5.3 og motorferdselloven. I landskapsvernområdene rundt Forollhogna er det derimot kun motorferdselloven som gjelder.

Vurderinger

For at det skal være lettere å følge vurderingene til uttalelsen i høringsdokumentet er avsnittene merket med kapittel og sidetall etter hvor man finner teamet igjen i høringsdokumentet.

Saksbehandling

Motorferdsellovutvalget har vurdert mulighetene for å slippe dobbeltregulering og krav til to motorferdselstillatelser i de områdene hvor verneforskriften også regulerer motorferdsel innenfor verneområdet. Utvalget har imidlertid kommet til at dette ikke vil være en tilfredsstillende løsning. Reguleringen i verneområder skal bare ivareta det

aktuelle verneformålet. Der motorferdsel har liten påvirkning på verneformålet, kan man dermed ende opp med svært liberal regulering, selv om ferdselen kan være skadelig for de formålene motorferdselloven skal ivareta.

For å ivareta hensynene bak motorferdselloven mener utvalget at det er nødvendig at motorferdselloven også gjelder i verneområder, selv om verneforskriften har egne regler for motorferdsel. Utvalget vurderer det heller ikke som en hensiktsmessig løsning at motorferdselloven alene skal regulere motorferdsel i verneområder. I en del verneområder er det behov for en annen eller strengere regulering enn den man har etter motorferdselloven for å ivareta verneformålet. Utvalget foreslår derfor å videreføre ordningen der man må ha tillatelse etter begge regelverk, jfr. NOU 2024: 10 kap. 13.4.4 s. 142-143.

Nasjonalparkstyret støtter utvalgets tilrådning om å videreføre dagens ordning hvor det kreves tillatelse etter begge regelverk for motorferdsel i verneområder. For Forollhogna nasjonalpark, vil all motorferdsel starte på utsiden av nasjonalparken, og det vil derfor være nødvendig med dispensasjonsbehandling både fra kommunen og nasjonalparkstyret.

Behandlingen etter begge regelverk vil kreve god samhandling mellom kommunen og vernemyndigheten. Her vil en samordning av digitale løsninger for søknad og rapportering (kjørebok) være til god hjelp for å forenkle byråkratiet. En god ordning for digitale kjørebøker vil også kunne bidra til et økt kunnskapsgrunnlag, samt at det vil fremheve en god regelverkskvalitet.

Motorferdsel for skjøtsel

Etter naturmangfoldlovens § 47 kan «forvaltningsmyndigheten» foreta skjøtselstiltak i verneområder. Dagens motorferdselregelverk har ingen bestemmelser som åpner for motorferdsel i forbindelse med skjøtselstiltak etter naturmangfoldloven. I praksis er det imidlertid lagt til grunn at motorferdsellovens forbud mot motorferdsel ikke er til hinder for motorferdsel ved skjøtselstiltak.

Naturrestaurering og skjøtsel i verneområder er tiltak med høy nytteverdi for samfunnet. Gjennom Naturavtalen har Norge også forpliktet seg til å gjennomføre naturrestaurering. Utvalget mener derfor at det bør komme klart til uttrykk i loven at motorferdsel ved slik skjøtsel er tillatt. Hensynet til å unngå unødvendig byråkrati tilsier da at bestemmelsen utformes som en direkte hjemmel, slik at unødvendig kommunal saksbehandling skal unngås, jfr. NOU 2024: 10 kap. 19.4 s. 230-231. Utvalget foreslår derfor at motorferdsel som er nødvendig ved skjøtsel etter naturmangfoldloven §§ 47 og 72, samt kulturminneloven § 21 skal være generelt unntatt fra forbudet mot motorferdsel.

Rekreasjonsløyper/snøscooterløyper

I dagens forskrift om motorferdsel legges det rammer for hvor løyper for snøscooterkjøring kan legges. Herunder kan det ikke legges løyper i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder, og heller ikke der de vil være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften.

Utvalget mener det kan være hensiktsmessig med noen begrensninger i hvor løyper kan plasseres, men er samtidig opptatt av at motorferdselloven ikke bør fastsette for mange begrensninger i planleggingsadgangen etter plan- og bygningsloven. Utvalget foreslår å beholde regelen om at løyper ikke kan legges i foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder, da dette er fornuftige og hensiktsmessige rammer for adgangen til å plassere løyper. Utvalget foreslår derimot at bestemmelsen om at løyper ikke kan legges i verneområder ikke videreføres. Motorferdsel i verneområder krever uansett ofte samtykke fra vernemyndighetene, og utvalget mener det bør være opp til vernemyndighetene å vurdere om motorferdsel er forenlig med verneformålet, jfr. NOU 2024: 10 kap. 23.4.3 s. 275-276.

Nasjonalparkstyret er uenige i utvalgets forslag til at bestemmelsen om at rekreasjonsløyper/ snøscooterløyper ikke kan legges i verneområder tas ut i ny motorferdsellov. Nasjonalparkstyret ønsker at bestemmelsen om at løyper ikke legges i verneområder videreføres.

For Forollhogna er det åtte landskapsvernområder hvor det er motorferdselloven som gjelder, og det er per i dag ingen hjemmel for å behandle en søknad om oppkjøring av skiløyper innenfor landskapsvernområdene. Det tillegges her også at hverken verneforskriften for nasjonalparken eller naturmangfoldlovens bestemmelser åpner for å etablere slike løyper. Da det ikke er gitt at alle verneforskriftene omfatter en slik bestemmelse, eller at det i utgangspunktet ikke kan åpnes for slik kjøring, bør dette gå frem av motorferdselloven.

Utvidelse av sesonglengden

Utvalget fremmer også forslag om at kommunen skal få større handlingsrom for forvaltning av motorferdselloven, der blant annet å utvide sesonglengden for snøscooterløyper. Utvalget skriver også at hvis det skal åpnes for kjøring på vårparten, skal ikke dette komme i konflikt med yngling- og hekkesesong, samt kalvingsperioden for rein. Det er et forslag at sluttdato for sesonglengden i utgangspunktet skal videreføres med datoene til 5 mai, og i reindriftsområder til 25. april, jfr. NOU 2024: 10 kap. 23.4.5 s. 277-278. Kommunene kan derimot i enkelte tilfeller utvide scooterkjøring i scooterløyper til 16. mai.

Nasjonalparkstyret er skeptisk til en utvidelse av sesonglengden med tanke på forstyrrelser dette medfører i en allerede sårbar periode for viltet. Det bør også vurderes om utvidelse av sesonglengden er hensiktsmessig med tanke på at klimaet er i endring. Klimaet blir varmere, det blir kortere vintre, mindre snø, tidligere hekking og større risiko for at snøscooter/ATV med belter lager kjørespor i myr- og våtmarksområder. En vid praksis på å utvide sesonglengden for scooterløyper ut på vårparten vil kunne skape uheldige konsekvenser for viltet og naturmiljøet, samt verneverdiene.

Med bakgrunn i forstyrrelser snøscooter har på viltet, bør det også settes en sluttdato for kjøring i villreinområder. Dette bør helst være så tidlig som 15. april av hensyn til kalvingsperioden.

Elsykkel

Hvilke regler som gjelder for motorferdsel og bruk av elsykkel, varierer mellom de ulike forskriftene. For Forollhogna nasjonalpark inngår bruk av elsykkel i det generelle motorferdselsforbudet. For landskapsvernområdene er det motorferdselloven som gjelder.

Bruk av elsykler er i utgangspunktet omfattet av det generelle forbudet mot motorferdsel i utmark, men motorferdselsforskriften § 2a har siden 2017 hatt et generelt unntak for elsykler. De kan dermed brukes fritt i utmark, dersom ikke annet er besluttet. Kommunene kan derimot etter motorferdselsforskriften § 2a andre avsnitt begrense eller forby bruk av elsykler i hele eller deler av utmark etter forskrift.

Motorferdsellovutvalget foreslår en innstramming av dagens regelverk som omfatter elsykkel, med begrunnelse i teknologiutvikling og stadig større allmenn bruk. Utvalget foreslår at det generelle forbudet mot motorferdsel ikke skal gjelde for bruk av elsykler på vei og turvei i utmark. Med «turvei» menes traséer som er ment for ikke-motorisert ferdsel, og som er opparbeidet med fast og jevnt dekke av grus eller lignende med tilstrekkelig bredde til at andre kan passere uten ulempe. Kommunen kan derimot åpne for bruk av elsykler utenfor vei og turvei i utmark, eller forby og begrense bruken av elsykler i hele eller deler av utmarken, jfr. NOU 2024: 10 s. 282-284.

I utredningen var det også spørsmål om forbudet mot motorferdsel i utmark og vassdrag skal gjelde for bruk av motoriserte transport- og fremkomstmidler med avslått motor. Dette er spørsmål som dagens motorferdsellov ikke gir klart svar på, og som utvalget mente bør klargjøres i loven. Utvalg er enige i at transport- og fremkomstmidler med avslått motor skal være omfattet av loven.

Nasjonalparkstyret støtter et generelt forbud mot elsykkel utenfor vei og turvei i utmark. Dette vil forhåpentligvis bidra til at brukergrupper også blir oppmerksom på forbudet mot bruk av elsykkel i verneområder. Det bør også være en restriktiv praksis for å tillate bruk av slikt kjøretøy utenfor vei og turvei i barmarksesongen. Nasjonalparkstyret er også enige i at transport- og fremkomstmidler med avslått motor skal være omfattet av loven.

Drone

Motorferdselloven slik den står i dag, regulerer ikke modellfly og mindre droner. Det er derfor gjort en vurdering på om mindre droner skal falle innunder definisjonen motordrevne luftfartøy som motorferdselloven i dag regulerer. Selv om små innretninger typisk vil føre til mindre naturpåvirkning enn større, kan også små droner forstyrre dyre- og fugleliv og være et irritasjonsmoment for utøvere av friluftsliv.

Motorferdsellovutvalget foreslår ikke å utvide motorferdsellovens anvendelsesområde til å omfatte mindre droner. Dette er begrunnet i at det er andre lovverk som regulerer en slik dronebruk, som verneforskrifter med forbud mot modellfly og luftfartsloven. Droneregelverket er også i utvikling, både i EU og nasjonalt. Dette øker da risikoen for disharmoni mellom regelverkene dersom man regulerer bruken også i motorferdselloven.

Gitt at mindre droner ikke skal omfattes av motorferdselloven, har utvalget vurdert en grense for hvilke luftfartøy som omfattes av loven og ikke. Utvalget sitt forslag er at fartøy som er små nok til at de relativt enkelt kan bæres inn i utmark, bør unntas lovens virkeområde, mens fartøy som er så store at de må flyges inn eller transporteres inn på annet vis, bør omfattes. Dette vil si at dronebruk som er mest vanlig i dag, som friluftslivsrelatert bruk av droner til observasjon og filming, vil falle utenfor regelverket. Det som vil falle innenfor regelverket, er først og fremst større, mer avanserte droner, jfr. NOU 2024: 10 kap. 26.4.3 s. 300-301.

For områdene nasjonalparkstyret forvalter er det kun forskrift for Forollhogna nasjonalpark som har bestemmelser som regulerer all dronebruk. Nasjonalparkstyret støtter utvalgets forslag om en tydeligere definisjon av drone, og at bruk av droner i tråd med utvalgets definisjon er søknadspliktig i ny motorferdselslov. Det bør derimot tas hensyn til områder som faller utenfor verneområder, og opprettes egne bestemmelser for dronebruk som ikke blir regulert av motorferdselloven. Dronebruk i fritid blir mer og mer vanlig, og det er påvist at en slik bruk virker forstyrrende på både friluftslivet og dyre- og fuglelivet selv om det er snakk om små droner. Bruk av små droner som ikke omfattes av motorferdselloven bør derfor også kunne reguleres i sårbare områder og tidspunkt på året, for eksempel innenfor nasjonale villreinområder som faller utenfor nasjonalpark.

Lavtflyging

Forslaget til utvalget er at når det gjelder helikopter skal motorferdselloven kun regulere start, landing, lossing og lasting og ikke selve flyvingen. Nasjonalparkstyret er positive til at både lossing og lasting er med i forslaget, men er uenig i at selve flyvingen ikke skal behandles. En slik hjemmel vil gjøre at det ikke er mulig å sette vilkår om flygetrasé og hvor høyt helikopteret skal være over bakken. Da det er påvist å være mer forstyrrende for både turgående og viltet når helikopteret flyr nærmere bakken, enn når det holder god avstand fra bakkenivå. Dette vil kunne påvirke verneverdier i verneområder hvor motorferdsel omfattes av motorferdselloven, og det vil være vanskelig å veilede flyvingen utenfor sårbare områder som ikke har bestemmelser for lavtflyging.

Kunnskapsgrunnlaget

Utvalget mener at det er et behov for å styrke kunnskapen om motorferdsel i utmark og vassdrag. Et styrket kunnskapsgrunnlag vil gjøre det enklere for beslutningstakere å ta hensyn til den samlede belastning av motorferdselen på naturen.

Miljøvedtaksregisteret er et veletablert register som allerede inneholder mye miljøinformasjon og som offentlige myndigheter etter flere lovverk plikter å registrere vedtak i. Utvalgets vurdering er at kunnskapsgrunnlaget om motorferdsel i utmark vil styrkes dersom det i den nye loven også etableres plikter til å rapportere vedtak etter motorferdselloven til Miljøvedtaksregisteret, jfr. NOU 2024: 10 kap. 29.4.1 s. 328-329. Utvalget foreslår derfor at departementet skal kunne gi forskrift om plikt til å rapportere vedtak om motorferdsel til et miljøvedtaksregister.

Tydeligere dispensasjonspraksis

Nasjonalparkstyret anser utvalgets forslag til at det stilles krav om utforming av dispensasjon, slik at tillatelsen er tydelig begrenset i tid, omfang og trasé, som et godt

forlag til å hensynta natur og friluftslivet, jfr. NOU 2024: 10 kap. 28.3.4 s. 310-311. Dette gjør også at dispensasjonspraksisen blir mer lik mellom kommunene, og derfor også lettere for søker som trenger dispensasjon fra flere kommuner eller flere instanser (kommune og verneområdemyndighet).

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2052-

27. mai 2024

Høringsbrev NOU 2024: 10 Ny motorferdsellov

Klima- og miljødepartementet sender Motorferdsellovutvalgets utredning NOU 2024: 10 *Ny motorferdsellov - Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven)* på offentlig høring.

Motorferdsellovutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021. Foranledningen for nedsettelsen av utvalget var et stortingsvedtak der regjeringen ble bedt om å fremme forslag om revidering av motorferdselloven med sikte på økt lokalt selvstyre og mindre byråkrati samtidig som hensynet til natur og friluftsliv blir ivaretatt.

[Motorferdsellovutvalgets NOU](#) ble overlevert klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen 21. mai 2024.

Departementet inviterer høringsinstanser og andre interesserte til å vurdere utredningen. Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Høringsinstansene bør vurdere om saken skal sendes til eventuelle underliggende etater eller tilsluttede virksomheter eller samarbeidende organisasjoner. Alle som ønsker det kan uttale seg, selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Hørings svar sendes inn ved å bruke skjemaet for hørings svar på regjeringen.no (<https://www.regjeringen.no/id3040367/>). Ved tekniske problemer kan innspill, med referanse 24/2052, i stedet sendes på e-post til postmottak@kld.dep.no. Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova og blir publisert på regjeringen.no.

Fristen for å sende inn innspill er 15. september 2024.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Karin Maria Svånå
22 24 60 88

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Karin Maria Svånå
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

ST 36/2024 Referatsaker

Lokale aviser, og tur- og reiselivsaktører, etter adresseliste

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/10913-16 432.3

Deres ref.

Dato 20.06.2024

Forollhogna nasjonalpark - turer og opplevelser i våre verneområder

Det nærmer seg sommerferietid og tursesong i høyfjellet. Nasjonalparkstyret ser at det fortsatt er et behov for å minne om at det er viktig med et bevisst forhold til hvordan Forollhogna nasjonalpark markedsføres, profileres og tilrettelegges for besøkende.

Ut fra verneverdiene ønsker nasjonalparkstyret å skjerme de sentrale delene av fjellområdet mot økt ferdsel, for å ivareta villreinens leveområder og sårbart fugle- og dyreliv. Her vises det spesielt til den økte ferdselen på aksene Synnerdalen i Budalen – Forollhogna – Såttåhaugen i Vangrøftdalen sommerstid. Økt ferdsel her ser ut til å påvirke villreinens muligheter for trekk og bruk av de omkringliggende arealene. Det er derfor et ønske å nedtone fokuset på Forollhogna-toppen som besøksmål og attraksjon.

Lokalt har nasjonalparkstyret vært bekymret for et ensidig fokus på og profilering av nasjonalparken som besøksmål, da dette på sikt kan føre til en negativ påvirkning av verneverdiene. Nasjonalparkstyret ønsker levende bygder og lokal verdiskaping, og at natur- og kulturopplevelser i større grad fremmes i de bygdenære områdene.

På vår besøksside er det lagt frem en rekke turforslag rundt Forollhogna, som vi anbefaler at dere kan bruke som en mal for profilering av aktiviteter i og rundt Forollhogna nasjonalpark. Nasjonalparkstyret har også utarbeidet en besøksstrategi som vi jobber for at blir bedre kjent blant alle brukere og de som markedsfører våre områder. Gjennom besøksstrategien ønsker nasjonalparkstyret å skape bevissthet, gi kunnskap og se mulighetene som ligger i Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder.

Besøksider for Forollhogna nasjonalpark finner dere her: forollhogna.no

Besøksstrategi for Forollhogna finner dere her: [Nasjonalparkstyre | Besøksstrategi](#)

Ønsker alle en fin sommer!

Vennlig hilsen på vegne av nasjonalparkstyret for Forollhogna

Tone Hagen
styreleder

Marit Bjerkås
nestleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kontakt-info til:

Tone Hagen
Tlf.: 481 73 911

Marit Bjerkås
Tlf.: 971 33 742

E-post: tone.hagen@tynset.kommune.no

E-post: maribje@trondelagfylke.no

Kopi: Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Røros, Os, Tolga og Tynset kommuner

Adresseliste

Lokale aviser rundt Forollhogna-området

- Arbeidets Rett
- Fjell-Lom
- Gauldalsposten
- Trønderbladet
- Tynsetingen
- Rørosnytt
- Nea Radio
- OPP

Tur- og reiselivsaktører i og rundt Forollhognaområdet

- Visit Røros og Østerdalen
- Visit Hessdalen
- Vingelen Turist
- Bygdesenteret i Rennebu
- Gauldalsporten
- Dalsbygda.no
- Seterveien AS

Os Turforening ved Anne Britt Østgård

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2024/7533-2

Deres ref.

Dato 20.06.2024

Svar - Forollhogna nasjonalpark - utplassering av 3 trimposter for sommeren 2024

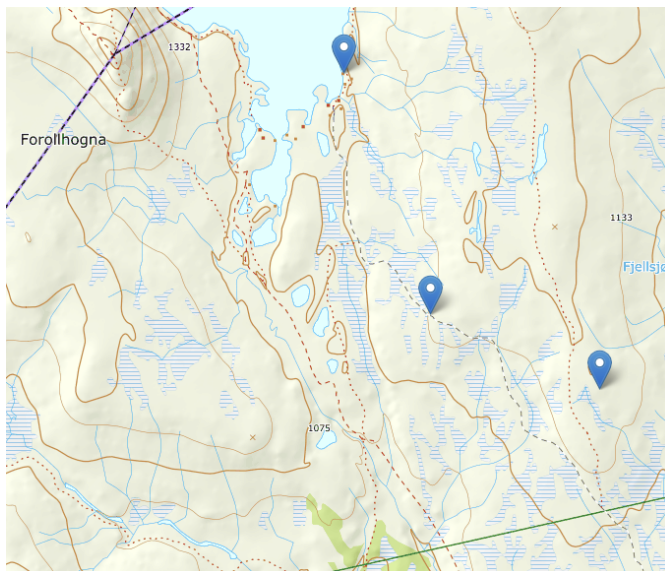
Vi viser til epost av 12.06.2024 fra Os Turforening om utplassering av trimposter for sommeren 2024 innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har mottatt en søknad av 12.06.2024 fra Os Turforening om utplassering av 3 trimposter innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Søknaden

«Os Turforening, arrangerer Sommertrimmen i Os 2024, og søker om plassering av 3 poster i nasjonalparken; Fjellsjøhøgda, langs Fjellveien og ved Forollsjøen (se kart nedenfor).

Det er 3. gangen vi legger til rette for trim/fysisk aktivitet via trimpoeng.no.

Sommer 2023 var det 90 deltaker og vinter 23/24, 135 deltaker.

Mellom 60-100 poster blir aktivert elektronisk forskjellige steder i kommunen, noen i andre kommuner. Poster satt ut i nærområdet (Os sentrum) er mye besøkt. Poster langt unna blir ikke besøkt av mange.

Sommertrimmen arrangeres i perioden 20.06.24-20.10.24, hver enkelt post kan aktiveres i andre perioder.»

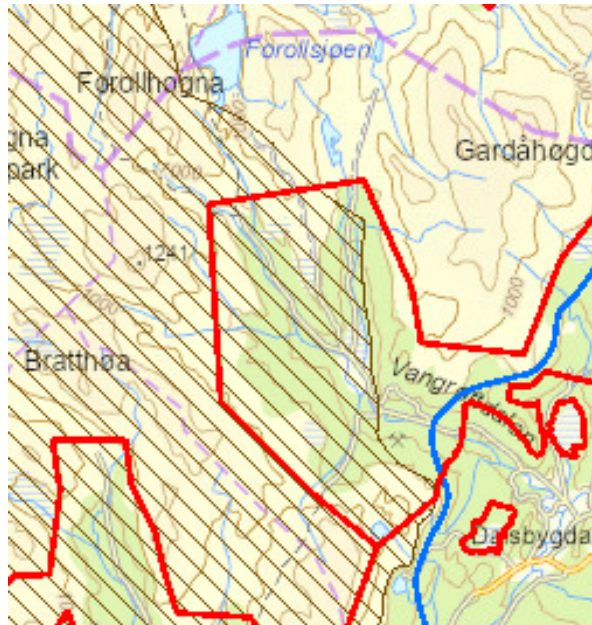

Forollhogna villreinområde

De 3 postene for sommertrimmen, som det her søkes om, plasseres innenfor *villreinens leveområde* (grensen for leveområde er blå), men utenfor *kalvingsområdene* (brun skravur).

Grensene for verneområder er markert med rød strek.

Kartutsnitt fra Naturbase, Miljødirektoratet.

Andre opplysninger

Nasjonalparkstyret bruker å innhente uttalelser fra både villreinnemnda for Forollhogna og Forollhogna villreinutvalget om utplasseringen av tur- og trimposter. Det er ikke gjort i denne saken.

Nemnd og utvalg settes i kopi, og vil derfor kunne ha anledning til å gi turforeningen tilbakemelding om plasseringen av sommerpostene og tidsperioden postene settes aktive.

Innenfor Forollhogna nasjonalpark og villreinens leveområder er det utplassering av ulike typer tur- og trimpostene for både sommer- og vinterbruk. Ferdsl i forhold til villrein er en problemstilling og utfordring også innenfor vårt villreinområde, og vi ser og merker oss at det oppstår uheldige hendelser som følge av ferdsel.

Hjemmel

Ifølge Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 Vernebestemmelser, punkt 4 om ferdsel heter det i pkt. 4.1 at «*all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner*», og videre heter det i pkt. 4.2 om organisert ferdsel at «*bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.*»

Vurderinger

Villreinen er særlig sårbar i tiden før kalvingen starter og i selve kalvingstiden, som strekker seg fra cirka 25. april til 15. juni for villreinen i Forollhogna. Det er derfor svært viktig at det ikke legges opp til turmål i kalvingsområdene i denne perioden.

Nasjonalparkforvalter merker seg at Os Turforening i vinter har hatt 5 poster innenfor nasjonalparken og villreinens leveområder, og at disse postene har vært aktivisert i perioden 22.12.2023-30.04.2024. 4 av postene ligger innenfor kalvingsområdene, og er aktive etter at kalvingen er startet. Dette vurderes som uheldig, og vi ber om at for vintertrimmen kommende år avklares med både nasjonalparkstyret og villreinforvaltningen.

Nasjonalparkforvalter vurderer utplasseringen av de 3 postene for Sommertrimmen i Os, slik de er avmerket i kart, å være uproblematisk i forhold til villreinen og da særlig kalvingsområdene. Tiltaket er av lokalet karakter i regi av ideelt lag, og det vurderes fortsatt ikke å være søknadspliktig slik det er beskrevet av arrangør, jf. § 3, pkt. 4.2 i forskriften.

Vi er imidlertid kjent med at det er flere og også økende tur- og trimpost-opplegg i regi av andre tur- og trimgrupper i de øvrige kommuner rundt om Forollhogna-området, og på sikt kan det være at vi må se nærmere på den samla belastningen for naturmiljøet og da særlig villreinen, og gjøre andre vurderinger også med hensyn til plasseringer, antall og tidsperiode for tur- og trimposter.

Nasjonalparkforvalter ber å få en tilbakemelding til nasjonalparkstyret om hvor mange som besøker de 3 trimpostene gjennom perioden i 2024 slik at vi kan få en oversikt over hvor stor ferdsel slik poster medfører. Det settes for tilbakemelding innen 1.11.2024.

Saken refereres for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vi ønsker lykke til med årets Sommertrim i Os!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Os kommune

Rytrøa 14

2550

OS I
ØSTERDALEN

Forollhogna villreinutvalg

Statsforvalteren i Innlandet - Villreinnemnda for
Forollhogna

Postboks
987

2604

LILLEHAMMER

Fra: Berit Storholt[berit.storholt@dnt.no]
Sendt: 04.07.2024 15:18:52
Til: Nisja, Eli Grete[eli.nisja@statsforvalteren.no]
Tittel: TT Fellestur dagstur Forollhogna

Hei.

Ønsker å informere om at Trondhjems Turistforening arrangerer en fellestur, dagstur i Forollhogna.

Denne gjennomføres 17. August med maks 16 deltakere.

Transport inn til Synnerdalen skjer med felles minibuss. Denne bussen kjører rundt til Dalsbygda og plukker opp deltakerne etter endt tur.

Turen går da fra Synnerdalen til Dalsbygda og er en dagstur.

Med ønske om en fin sommer.

Med vennlig hilsen

Berit Storholt
Leder tur- og kursavdelingen
Tlf: 909 22 850
E-post: berit.storholt@dnt.no

Sandgata 30, 7012 Trondheim -
www.tt.no

Rennebu kommune
Myrveien 1 Berkåk
7391 RENNEBU

Saksbehandler Sara Kristiane Kjærgård Eide

Vår ref. 2024/8134-0 432.3

Deres ref. 2022/1303 Dato 18.07.2024
sti- og
løypeplan

Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - sti- og løypeplan for Rennebu kommune

Viser til sti- og løypeplan til uttalelse fra Rennebu kommune, mottatt 24.06.2024. Vi takker for involvering i planarbeidet, som legger et viktig grunnlag for samhandling på tilrettelegging for friluftslivet framover. Under følger nasjonalparkstyret for Forollhogna sine faglige innspill til planen:

Bakgrunn

Rennebu er en kommune med store friluftslivs- og rekreasjonsområder, samt områder som fungerer som næringsgrunnlag for ulike primærnæringer. Kommunens areal innehar verdifulle naturverdier, og har to større verneområder, herunder Forollhogna nasjonalpark og Trollheimen landskapsvernområde. Rennebu er derfor en viktig innfartsåret til Forollhogna nasjonalpark.

Det er viktig at tilrettelegging for friluftslivet ikke kommer i konflikt med verneverdiene i nasjonalparken. Nasjonalparkstyret er derfor positive til at det utarbeides en sti- og løypeplan som kan kanalisere ferdsel til områder som tåler mer bruk. En plan som tilrettelegger for kanalisering av ferdsel i utmark kan være utslagsgivende for mindre slitasje av områder utenfor merkede stier.

Besøksstrategi for Forollhogna

Det er positivt at besøksstrategien trekkes frem i sti- og løypeplanen. Gjennom besøksstrategien ønsker nasjonalparkstyret å skape bevissthet og gi kunnskap om naturverdiene, samtidig som å se mulighetene for friluftslivet som ligger i Forollhogna nasjonalpark med tilhørende landskapsvernområder. Det skal ikke merkes nye turstier innenfor nasjonalparken.

Nasjonalpark	Forollhogna
Naturreservat	Grøntjønnan
Landskapsvernområde	Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Ut fra verneverdiene er det ønskelig å skjerme de sentrale delene av fjellområdet mot økt ferdsel, for å ivareta villreinens leveområder og sårbart fugle- og dyreliv. Nasjonalparkstyret ønsker derimot levende bygder og lokal verdiskaping, og at natur- og kulturopplevelser i større grad fremmes i de bygdenære områdene.

Punkt 2.2 Regionale føringer

Det er viktig at det skilles mellom forvaltningsplan, besøksstrategi og regional plan. Både Forollhogna og Trollheimen har forvaltningsplaner, men det er først og fremst besøksstrategien som gir føringer for tilrettelegging for friluftslivet innenfor verneområdene. Regional plan for villreinområdet i Forollhogna gjelder også utenfor verneområdet og blir ikke det samme som forvaltningsplan.

Med bakgrunn i dette fremmes det et forslag om å:

- 1) legge inn et avsnitt om besøksstrategi for Forollhogna, samt tilsvarende for Trollheimen.
- 3) ta ut avsnittet «Forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen» (2.2.1).
- 2) ta ut avsnittet «Besøksstrategier Forollhogna og Trollheimen» (2.2.3).

Forslag til avsnitt «Besøksstrategi for Forollhogna», jfr. punkt 1

«Besøksforvaltning i Forollhogna handler om å ivareta og forvalte natur- og kulturarv i sammenheng, legge til rette for opplevelser og kunnskapsformidling, samt lokal verdiskaping i bygdene rundt fjellet. Strategien har fokus på alle verneområdene i Forollhogna med sine verneverdier som helhet. Et sentralt mål i besøksstrategien er å skjerme de sentrale delene i fjellområdet mot økt ferdsel, for å ivareta villreinens leveområder og sårbart fugle- og dyreliv. Det er derfor viktig med god tilrettelegging for friluftslivet i randsonen.»

Det bør også skilles mellom nasjonalparkstyret og verneområdestyret, da Forollhogna nasjonalpark forvaltes av et nasjonalparkstyret og ikke et verneområdestyre slik som i Trollheimen.

For mer informasjon om besøksstrategi, forvaltningsplan og nasjonalparkstyret for Forollhogna nasjonalpark se [vår nettside](#).

Merkede stier i kart

I vedlagt kart med oversikt over eksisterende turnett i Rennebu kommune, er det ønskelig å fjerne traséene som går innenfor nasjonalparken fra kartet. Den ene er fottrasé merket i rødt i kartet, Storhøa-Gruvhøgda. Denne traséen er ikke godkjent i henhold til besøksstrategien for Forollhogna. I besøksstrategien er det fotturen inn til Sjusteinan som trekkes frem som et turmål som ikke kommer i konflikt med sårbare områder for viltet. Denne stien er ikke lagt inn i sti- og løypeplanen, men det er et bilde av steinene på side 2.

Videre bør den gamle skirennløypen i kartet oppdateres slik at den ikke går innenfor nasjonalparkgrensen. I dag skal denne bare kjøres opp til vinterferie og påskeferie, og da ikke etter 15. april. Det er ikke ønskelig med mer aktivitet langs denne skiløypen enn det som er dagens praksis.

Det bør være ulike symboler for oppkjørt skiløype og kvistet trase, samt merkede turstier og gamle vegfar. Kartet bør også ha en kartforklaring som sier noe om når kvistede traséer er *åpne*.

Villrein

Det er positivt at det legges vekt på at turnettet skal kartlegges av hensyn til villrein. Etter kartleggingen er det også viktig å sette inn tiltak på områder som berører villreinen. Senvinter og vår er spesielt sensitive perioder for villreinen, og det er blant annet i Rennebuområdene av nasjonalparken at fostringsflokkene oppholder seg store deler av denne perioden. Det er derfor ikke ønskelig med økt ferdsel innover nasjonalparken og i randsonen vinterstid. Det er også vesentlig at det ikke oppfordres til mer ferdsel her i kalvingsperioden.

Det er positivt at kommunen informerer om reinvettreglene når folk er på tur, jfr. punkt 3.4.3. Her kan det også fremheves at dette også gjelder villrein og ikke bare tamrein.

Ferdsel i nasjonalparken

Under er det listet opp ulike regler for ferdsel innenfor Rennebu sin del av Forollhogna nasjonalpark, og nasjonalparken for øvrig, jfr. verneforskrift og forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark. Disse punktene er viktige at nevnes i sti- og løypeplanen:

1. *Til punkt 3.4.4.* Innenfor nasjonalparken kan organisert ferdsel utløse søknadsplikt etter verneforskriftens § 3 punkt 4.2.
2. *Til punkt 3.4.5.* Sykling, organisert bruk av hest eller kjøreturer med hest er ikke tillatt innenfor denne delen av nasjonalparken, jfr. forvaltningsplan punkt 4.5.4.
3. *Til punkt 3.4.5.* Bruk av el-sykkel innenfor nasjonalparken er i utgangspunktet ikke tillatt, og slik aktivitet er søknadspliktig på lik linje med motorisert ferdsel innenfor nasjonalparken.
4. *Til punkt 3.4.7.* Skal det benyttes motorisert ferdsel innenfor nasjonalparken, må det også foreligge en dispensasjon fra nasjonalparkstyret.

Bilder

Bilder i planen bør merkes med stedsnavn og fotograf.

På vegne av nasjonalparkstyret for Forollhogna,

Med hilsen

Sara Kristiane Kjærgård Eide
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Dokumenter:

1. [Forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark](#)
2. [Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark](#)

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER

Vegstyret for setervegen Vårhus-Øyungen ved Anders Bakås

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/10166-20 432.2

Deres ref.

Dato 27.06.2024

Uttalelse - Øyungen landskapsvernområde - massetak i Finsådalen

Vegstyret for setervegen Vårhus-Øyungen er i prosess med utarbeidelse av en søknad om videre bruk av massetaket på Finsådalen, og i den forbindelse har vegstyret bedt nasjonalparkforvalter om en uttalelse av hvilke konsekvenser et masseuttak her vil kunne ha for verneverdiene i Øyungen landskapsvernområde.

Om Øyungen landskapsvernområde

I Forskrift om Øyungen landskapsvernområde heter det i § 2 at «*Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, det seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.*»

I § 3 Vernebestemmelser punkt 1 framgår det at området er verneet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig endrer eller virker inn på landskapets art eller karakter, ...». Her er det listet opp tiltak som bl.a. «... *uttak, oppfylling, planering og lagring av masser, ...*» Videre heter det i § 3 Vernebestemmelser punkt 2 at «*Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.*»

I forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde (2002) heter det i kapittel 4.4.3 om vedlikehold av eksisterende veger:

Setervegen Vårhus-Raudåvollen gjennom Båttjønndalen har et behov av vedlikeholdsgrus på ca. 200 m³ årlig. Grustak til vegvedlikehold skal skje utenfor verneområdet. Grusforekomsten ved Vårhusvollen i Finnsåsdaalen har tilstrekkelig mengde og kvalitet med bearbeidelse (knusing) for å imøtekomme den relativt beskjedne trafikkmengden som kan forventes. Området ved Raudåvollen skal ikke brukes pga. det spesielle breelvdeltaet og øvrige eldre uttaksområder skal istandsettes mht. revegetasjon.»

Nasjonalparkstyret har høsten 2023 startet opp revisjon av forvaltningsplanen for Øyungen. Holtålen kommune i den forbindelse gitt innspill på utfordringen omkring grusuttak for vegvedlikehold i Båttjønndalen, og det gjennomført en befarings den 11. juni i den anledning og sett nærmere på grusuttaket ved Finsådalen.

Kartutsnitt.

Beliggenheten til massetaket ved Vårhusvollen, Finsådalen er marker med en prikk i kartet.

Det er om lag 350 m (målt i kart) utenfor grensen til landskapsvernområdet, og vel 1 km langs vegen fram til vernegrensen.

Bilder som viser grusuttak i nordenden av moreneryggen/eskeren ved Vårhusvollen, Finsådalen.

Med bakgrunn i naturmangfoldlovens § 49 om tiltak utenfor verneområder som kan påvirke verneverdiene, og i tråd med delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret av 14.06.2024, gir nasjonalparkforvalter en uttalelse om videre bruk av massetaket ved Vårhusvollen i Finsådalen.

Uttalelse til masseuttak ved Vårhusvollen i Finsådalen:

Grusuttaket ved Vårhusvollen ligger tett inntil vegen til Båttjønndalen som er adkomsten inn i Øyungen landskapsvernområde fra nordøst.

Det er uheldig at moreneryggen som landskapsformasjon er «skadet» av inngrep, og slik området framstår i dag er det skjemmende for opplevelsen av landskapet, jf. bilder ovenfor.

Nasjonalparkforvalter kan ikke se at inngrepene i moreneryggen har noen større negativ påvirkning av verneverdiene innenfor landskapsvernområdet, men det vil likevel være positivt for landskapet i sin helhet at moreneryggen kan bli pusset til og revegetert.

Dette kan stilles som avbøtende tiltak ved en eventuell tillatelse til begrenset masseuttak slik det er beskrevet av Feste Nordøst i «Landskapsbetraktninger Vårhusvollen», datert 16.06.23, som en del av forslag til driftsplan for masseuttak her.

Nasjonalparkforvalter vil påpeke at bruk av stedeagne masser for vegvedlikehold vil kunne være positiv mht. å begrense spredning av uønska arter både utenfor og innenfor verneområder, samt at stedeagne masser vanligvis passer bedre inn i landskapet mht. farge på massene.

Når det gjelder de gamle masseuttakene som er gjort ved Raudåvollen er det ennå ikke gjort tiltak for istandsetting og revegetering slik det er beskrevet i dagens forvaltningsplan. Dette er et forhold som vil bli fulgt opp i ny revidert forvaltningsplan.

Nasjonalparkforvalter uttaler seg ikke om forholdet til vassdraget som er en del av Gaula-vassdraget som er varig verne, eller andre forhold som ligger utenfor forvaltningsmyndighetens ansvarsområder.

Uttalelsen er gjort i samråd med styreleder for nasjonalparkstyret for Forollhogna, og refereres for nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Ålen fjellstyre
Statskog ved Kai Børge Amdal

Midtre Gauldal kommune
Rørosveien 11
7290 STØREN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2022/1991-28 432.2

Deres ref.

Dato 03.07.2024

Avbøtende tiltak - Budalen landskapsvernområde - oppsetting av skilt for parkering ved Hognarasten

Vi viser til tidligere dialog mellom Midtre Gauldal kommune og Feste Nordøst på vejen av Synnerdalsveien vedrørende kravet for ferdigattest for parkeringsplassen ved Hognarasten i Synnerdalen innenfor Budalen landskapsvernområde.

Nasjonalparkforvalter kan bekrefte og dokumentere at det nå er satt på skilt ved den nye parkeringsplassen som viser til parkering for Hognarasten på begge sider av vejen, samt til informasjon, utedo og rasteplass, jf. bilder nedenfor. Dette er i tråd med den planen som saksbehandler i Midtre Gauldal kommune har godkjent i epost av 01.03.2024.

Skiltet er av typen «opplysningsskilt» i tråd med merkevare for Norges nasjonalparker, og føyer seg sammen med øvrig skilting og tilrettelegging i både Budalen landskapsvernområde og øvrige verneområder i Forollhogna, samt øvrige verneområder i Norge.

På bakgrunn av gjennomført tiltak bes det med dette om at Midtre Gauldal kommune godkjenner dette som godt nok avbøtende tiltaket om skilting til parkering for å unngå villparkering, og at Synnerdalsveien nå kan gis ferdigattest for den nye parkeringsplassen ved Hognarasten.

Nasjonalparkstyret er oppfatt av ferdselen i Forollhogna nasjonalpark med særlig fokus på ferdselen til Forollhogna, og har siden 2014 hatt ferdselsteller på stien på både nord- og sørsiden av Forollhogna. Nasjonalparkstyret sammen med både Synnerdalsveien og Budalen fjellstyre følger med utviklingen av ferdsel i området.

Vi merker oss at Midtre Gauldal kommune «reklamerer» på sine [nettsider](#) med tur til bl.a. Forollhogna nasjonalpark, og vil minner om at også kommunen kan vurdere avbøtende tiltak for å dempe ferdselen til Forollhogna.

Vi ber om at nasjonalparkstyret for Forollhogna sette i kopi av godkjenning. Saken blir referert for nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Synnerdalsveien veilag

Feste NordØst as

Budal fjellstyre

Statskog SF

postboks 33

Postboks 63 Sentrum

2541

7801

TOLGA

NAMSOS

Saksutredning

Arkivreferanse: 2023/2054-13

Saksbehandler: Petter Almås

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
24/46	25.06.2024	Formannskapet

Søknad om dispensasjon fra LNF-formål - GID 126/1 - Fradeling av privat seter ved Øyungen

Kommunedirektørens anbefaling:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 innvilger Holtålen kommune dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanens arealdel (planID 5026-KP2021) til fradeling av setereiendom ved Røåvollen ved Øyungen fra bruket GID 126/1 i tråd med mottatt søknad.

Vedtaket begrunnes med at fordelene med tiltaket vurderes å være klart større enn ulempene, samt at hensynet bak bestemmelsen/formålet det dispenseres i fra ikke vurderes å bli vesentlig tilsidesatt. Hensynet til bosetting på- og drifta av bruket veies tungt i saken, samt at bruket i dag har 2 setre og fortsatt vil ha ei seter igjen som ressurs etter fradelingen.

Formannskapets behandling av sak 46/2024 i møte 25.06.2024 :

Behandling

Habilitetsvurdering:

Per Bakken Grindstad (FrHo) ba utvalget om å ta en habilitetsvurdering ved behandling av saken, med følgende begrunnelse: "Samboer er søker."

Habilitetsvurdering:

Per Bakken Grindstad (FrHo) var inhabil jfr. forvaltningslovens § 6, 2. ledd.

Avstemning:

Innstilling:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 innvilger Holtålen kommune dispensasjon fra LNFFormålet i kommuneplanens arealdel (planID 5026-KP2021) til fradeling av setereiendom ved Røåvollen ved Øyungen fra bruket GID 126/1 i tråd med mottatt søknad.

Vedtaket begrunnes med at fordelene med tiltaket vurderes å være klart større enn ulempene, samt at hensynet bak bestemmelsen/formålet det dispenseres i fra ikke vurderes å bli vesentlig tilsidesatt. Hensynet til bosetting på- og drifta av bruket veies tungt i saken, samt at bruket i dag har 2 setre og fortsatt vil ha ei seter igjen som ressurs etter fradelingen.

For forslaget stemte 4: Ann Elisabeth Hansvold (AP), Jan Arild Sivertsgård (AP), Arve Hitterdal (FrHo), Liv Grete Heksem (SP).

Dermed er innstillingen vedtatt.

Avstemning:

Jan Arild Sivertsgård (Arbeiderpartiet) Tilleggsforslag :

Holtålen kommune forutsetter at fradeling av seter vil utløse salg av gården.

For forslaget stemte 4: Ann Elisabeth Hansvold (AP), Jan Arild Sivertsgård (AP), Arve Hitterdal (FrHo), Liv Grete Heksem (SP).

Dermed er tilleggsforslag vedtatt.

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 19-2 innvilger Holtålen kommune dispensasjon fra LNFFormålet i kommuneplanens arealdel (planID 5026-KP2021) til fradeling av setereiendom ved Røåvollen ved Øyungen fra bruket GID 126/1 i tråd med mottatt søknad.

Vedtaket begrunnes med at fordelene med tiltaket vurderes å være klart større enn ulempene, samt at hensynet bak bestemmelsen/formålet det dispenseres i fra ikke vurderes å bli vesentlig tilsidesatt. Hensynet til bosetting på- og drifta av bruket veies tungt i saken, samt at bruket i dag har 2 setre og fortsatt vil ha ei seter igjen som ressurs etter fradelingen.

Holtålen kommune forutsetter at fradeling av seter vil utløse salg av gården.

ST 37/2024 Delegerte saker

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 90 05 / 450 02 947
sara.kristiane.kjergard.eide@statsforvalteren.no

FORSVARSBYGG
Postboks 405 Sentrum
0103 OSLO

Saksbehandler Sara Kristiane Kjærgård Eide

Vår ref. 2024/7237-0 432.3

Deres ref.

Dato 13.06.2024

Delegert sak nr.

16/2024

Innvilget - Ledalen landskapsvernområde - dispensasjon for merking av yttergrenser til Haltdalen skyte- og øvingsfelt - Forsvarsbygg

Vi viser til søknad mottatt 03.06.2024 om dispensasjon for merking av yttergrenser til Haltdalen skyte- og øvingsfelt i Holtålen kommune. Søknaden behandles som delegert sak 16/2024, og blir referert til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ nasjonalparkforvalter gir Forsvarsbygg v/ Ellen Lian Halten dispensasjon fra forskrift om vern av Ledalen landskapsvernområde, § 3 punkt 1, for merking av yttergrenser til Haltdalen skyte- og øvingsfelt i Holtålen kommune.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

1. Ved alle adkomstveier skal tiltakshaver ved oppslag forklare og kunngjøre grensene for området.
2. Plasseringen av skiltene skal tilpasses terrenget, og åpne flater skal ikke fylles med skilt.
3. Det skal ikke utføres hogst eller rydding av vegetasjon under utførelse av tiltaket.
4. Når aktiviteten i denne delen av skyte- og øvingsfeltet opphører, skal skiltene tas ned.
5. Når aktiviteten opphører, skal nasjonalparkstyret varsles skriftlig.

Hjemmel:

Dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48- første ledd, første alternativ.

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Begrunnelse:

Tiltaket vil kunne utføres uten vesentlig inngrep i terrenget, men det er et formål at skiltene er synlige i terrenget. For å begrense den negative effekten slike fremmedelement har på landskapets art og karakter, settes det vilkår som reduserer synligheten av skiltene på lang avstand.

Da det er flere pågående prosjekter innenfor omsøkte område er det vesentlig at det informeres godt om skyte- og øvingsfeltet ved alle innfartsårer, samt at grunneier og tiltakshavere alltid er informert.

Med gitte vilkår anses omsøkte tiltak ikke å stride mot vernevedtakets formål eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense omsøkte tiltak på egen eiendom. Vi gjør oppmerksom på at tiltaket og transport kan krever nærmere avklaringer og tillatelser hos Holtålen kommune, og kopi av vedtaket sendes til kommunen for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at tiltaket vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Sara Kristiane Kjærgård Eide
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag Haltdalen fjellstyre Holtålen kommune Statskog SF	Postboks 2600 Helsetunet 7 Postboks 63 Sentrum	7734 7380 7801	STEINKJER ÅLEN NAMSOS
---	--	----------------------	-----------------------------

Saksopplysninger

Sakens bakgrunn

Viser til søknad av 03.06.2024 hvor Forsvarsbygg v/ Ellen Lian Halten søker om tillatelse til oppsett av skilt for markering av yttergrensen til Haltdalen skyte- og øvingsfelt.

Forsvarsbygg leier arealet fra Statskog og Haltdalen fjellstyre. Området brukes til både skyting, og annen øvingsvirksomhet.

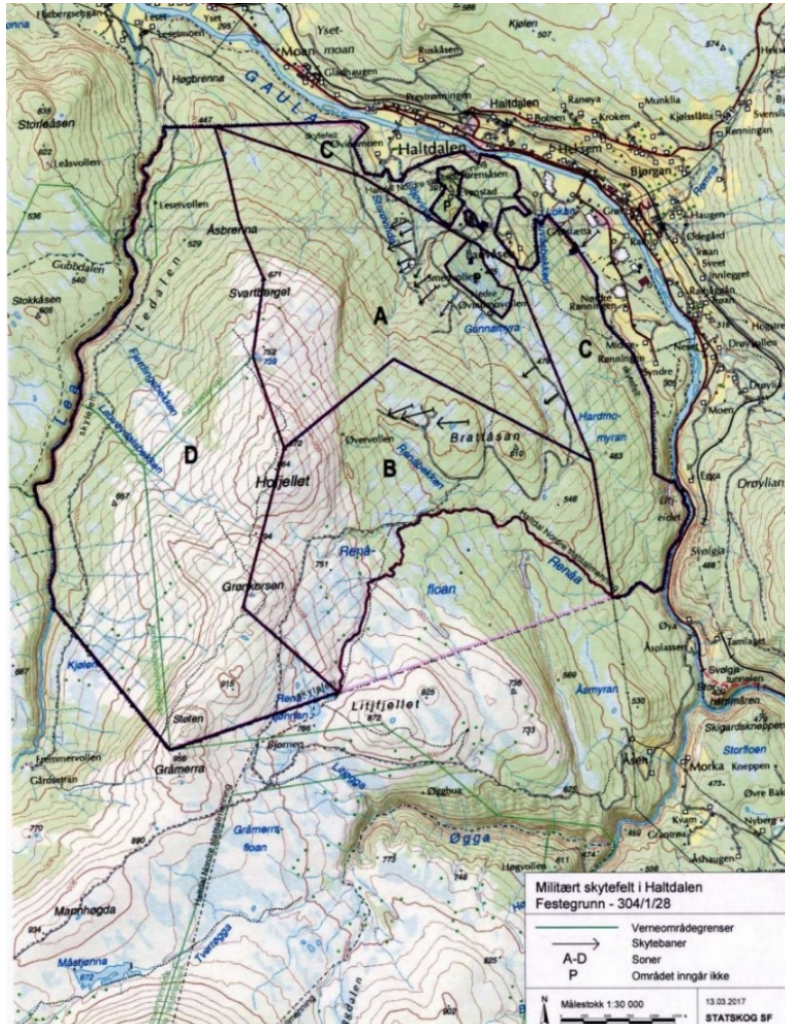
Deler av skyte- og øvingsfeltet er innenfor Ledalen landskapsvernområde og Ledalen naturreservat. I avtalen er skyte- og øvingsfeltet delt inn i flere områder, se kart under. Deler av område D er innenfor grensen til landskapsvernområdet, og er ifølge avtalen ment som en buffersone. Området er klausulert mot bebyggelse. Forsvaret skal ikke utøve noen organisert øvingsvirksomhet i dette området.

Bakgrunnen for merking er av hensyn til sikkerhet, da det ikke er tillatt med ferdsel i område når det pågår skyting. Av hensyn til sikkerhet for folk som ferdes i området, er det nødvendig å merke yttergrensen til skyte- og øvingsfeltet.

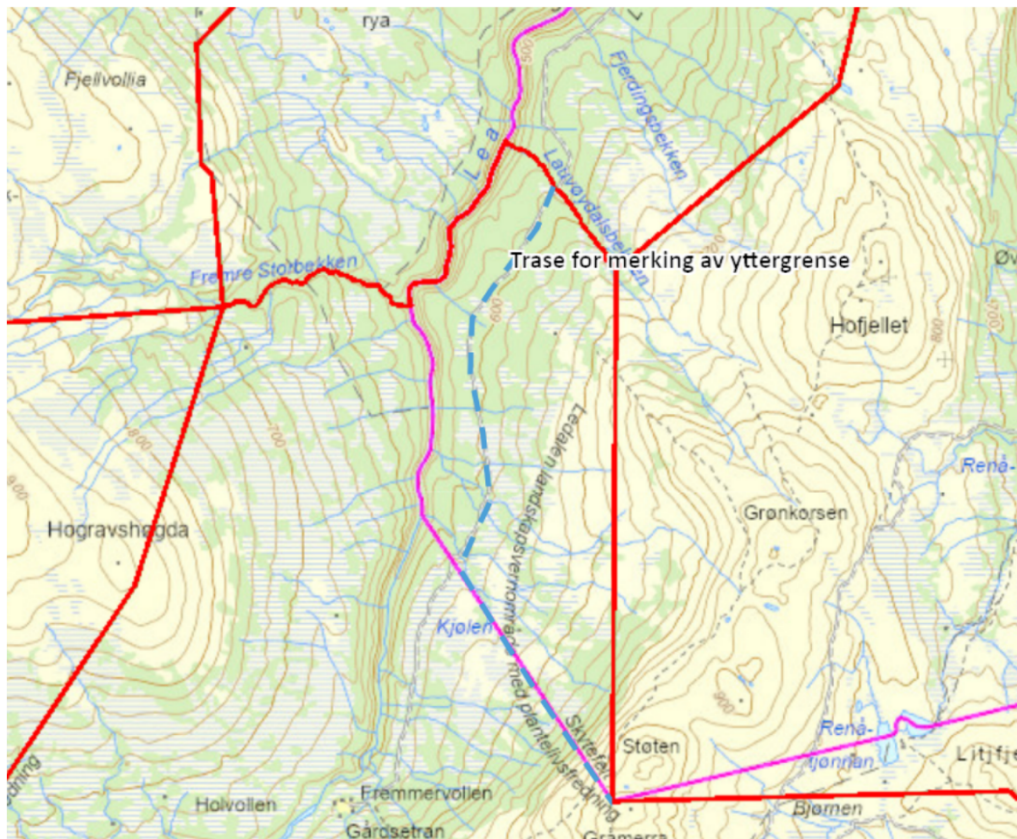
For både å redusere omfanget av inngrep, og for at merkingen blir mest mulig synlig, skal skiltene plasseres langs sti/kjerreveien som går gjennom Ledalen, jfr. kart 2. Der kjerrevei og yttergrense for skyte- og øvingsfeltet krysser hverandre, skal resten av merkingen fortsette sør/østover og dreie øst frem til Renåttjønnan. Trase for merking av yttergrense gjennom landskapsvernområdet er ca. 4 km.

Stolpene som skal benyttes er i aluminium og er gule og røde. Skiltene er gule, og har inskripsjonen «Fare skytefelt». Skiltene plasseres med cirka 50 meters mellomrom, eller med synlighet fra skilt til skilt. Plassering tilpasses terreng og grunnforhold i felt. Det er ikke nødvendig med hogst eller vegetasjonsrydding.

Stolper, skilt og utstyr nødvendig for montering skal transporteres inn med beltegående ATV. Eksisterende veger og kjørespor skal benyttes så langt det er mulig. Transport og montering skal utføres med aktsomhet.

Kart 1: Oversikt over skyte- og øvingsområde. Del D ligger innenfor Ledalen landskapsvernområde.

Figur 2: Skytefeltgrense for Haltdalen skyte- og øvingsfelt er markert med rosa linje. Yttergrensen til Ledalen landskapsvernområde og ledalen naturreservat er markert med rød linje. Traseene for merking av feltets yttergrense er inntegnet som blå stiplet linje.

Andre saksopplysninger

1. Fjellstyrene i Holtålen har behandlet søknad om motorferdsel innenfor Statsallmenningen, jfr. brev av 60.60.2024.

Hjemmelsgrunnlag

Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er:

- å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu.
- å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

I verneforskriften for Ledalen landskapsvernområde § 3 punkt 1 er området vernet mot *alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel: anlegg og faste innretninger, ...* Da skiltene ved merking av skyte- og øvingsfelt skal bli stående i en ubegrenset tid, anses omsøkte tiltak som en fast innretning. Omsøkte tiltak anses ikke som operativ virksomhet etter verneforskriftens § 4, punkt 8.

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for omsøkte tiltak, må tiltaket vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra befaringer, søknad, Artskart, kulturminnesøk, Naturbase og etablert forvaltningspraksis, jfr. NML § 8. Omsøkte områder for oppsett av skilt kommer ikke i direkte konflikt med verken verdifulle naturtyper, kulturminner og/eller sensitive arter i området, jfr. Naturbase.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes tilstrekkelig for å kunne behandle søknaden. Føre-var-prinsippet (NML § 9) kommer derfor ikke til anvendelse.

Ledalen er en veiløs seterdal, men det er en etablert ATV-trasé mellom Leset og Fremmervollen/Gaarevollen. For sommeren 2024 vil det være et pågående vedlikehold – og restaureringsarbeid på denne traséen, som er et samarbeidsprosjekt mellom nasjonalparkstyret, fjellstyrene og Statskog. Prosjektet er svært ressurskrevende og stiller store krav til tiltakshaver for hensynsfull utførelse. Videre er det én setervoll i drift innenfor omsøkte område, og utføres slått inne på Fremmervollen/Gaarevollen, jfr. NML § 10. Videre slippes dyr på utmarksbeite i Ledalen.

Da det er flere pågående prosjekter innenfor omsøkte område er det vesentlig at det informeres godt om skyte- og øvingsfeltet ved alle innfartsårer, samt at grunneier og tiltakshavere alltid er informert.

Tiltaket vil kunne utføres uten vesentlig inngrep i terrenget, men det er et formål at skiltene er synlige i terrenget. For å begrense den negative effekten slike fremmedelement har på landskapets art og karakter, settes det vilkår som reduserer synligheten av skiltene på lang avstand. Skiltene skal derfor ikke plasseres på åpne flater i terrenget, samt at skiltene skal fjernes når virksomheten i området er ferdig. Med gitte vilkår som ivaretar landskapsbildet, anses omsøkte tiltak ikke å stride mot vernevedtakets formål eller påvirke verneverdiene nevneverdig, jfr. NML § 48.

Skulle omsøkte tiltak føre til skade på vegetasjonen eller miljøet for øvrig, skal kostnadene ved retting dekkes av tiltakshaver, jfr. NML § 11. I perioden når tiltakene utføres vil det være behov for motorisert ferdsel. Det forventes at det brukes et skånsomt kjøretøy (beltegående ATV) og at dagens trasé følges så langt det lar seg gjøre. Tiltaket skal utføres på en skånsom måte slik at hogst og rydding av vegetasjon unngås, jfr. NML § 12 *Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*.

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 91 96 / 413 30 795
eli.nisja@statsforvalteren.no

Norsk villreinsenter Nord

2661 HJERKINN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2024/7566-2 432.3

Deres ref.

Dato 20.06.2024

Dispensasjon - Forollhogna nasjonalpark - bruk av helikopter for lavtflyging for kalve-telling av villrein - 2024-2027

Delegert vedtak nr.

17/2024

Vi viser til søknad av 11.6.2024 om bruk av helikopter for lavtflyging i forbindelse med kalvetelling av villreinstammen i Forollhogna for 4-årsperioden 2024-2027.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Norsk Villreinsenter Nord ved daglig ledere Roy Andersen dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 til bruk av helikopter for gjennomføring av kalvetellingen i villreinstammen i Forollhogna nasjonalpark.

Tillatelsen gjelder for:

- bruk av helikopter for lavtflyging under 300 m for fotografering av fostringsflokker, og
- tidsrommet 15.juni til 1.august for årene 2024 – 2027.

Vilkår:

- Det kan gjennomføres inntil 2 turer (dager) pr år med helikopter
- Det skal leveres rapport hvor det kommer fram omfanget av lavtflygingen. Rapporten leveres så snart oppdraget er gjennomført og senest innen 1.11 hvert år (eller etter nærmere avtale).
- All ferdsel skal foregå hensynsfullt for alt dyre- og fugleliv.
- Det bør unngås lavtflyging på helg av hensyn til friluftslivet.

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemlet i verneforskriftens § 3, punkt 5.3 bokstav d for bruk av helikopter for lavtflyging.

Nasjonalparkforvalter har behandlet saken i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024 for nasjonalparkstyret for Forollhogna, og saken refereres til nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

Ett av formålene med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er å bevare villreinstammen og dens leveområder. For forvaltningen av verneverdiene er det viktig å ha et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag om naturmiljøet generelt og villreinen spesielt.

Det forsknings- og overvåkingarbeidet som utføres i forhold til villreinen i Forollhogna bidrar til å gi et økt kunnskapsgrunnlag som kommet til anvendelse for forvaltningen av verneområdene, og dermed kunne bidra til en styrket forvaltning av verneverdiene. Kalvetelling hos villreinen i Forollhogna har vært et årlig oppdrag og dermed et viktig bidrar for å styrke kunnskapsgrunnlaget om villreinen som kommer til nytte for forvaltningen av villreinstammen og dens leveområder. For oppfølgingen av kvalitetsnorm for villrein er det svært viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag for villreinbestanden i Forollhogna.

Bestandsregistreringen som her utføres av Norsk villreinsenter inngår i et overordnet prosjekt for å sørge for at kunnskapsgrunnlaget blir godt nok til fremtidige klassifiseringer etter kvalitetsnormen for villrein.

Den totale flytiden ved bruken av helikopter vil være mindre enn ved bruk av småfly slik det var tidligere, og samlet sett vurderes det derfor at forstyrrelsen av villreinen vil være mer kortvarig og forbigående.

En tillatelse til bruk av helikopter vurderes ikke å stride mot verneformålet og heller ikke at det vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken.

Det vises til saksopplysninger, hjemmelsgrunnlag og vurderinger i vedlegg som følger i dette brevet.

Vedtaket kan påklages, jfr. forvaltningslovens § 28, til Miljødirektoratet, men skriftlig klage sendes Nasjonalparkstyret for Forollhogna, Postboks 2600, 7734 STEINKJER. Klagen skal inneholde vedtaket det klages på, endringer klager ønsker og begrunnelse for klagen. Klagefristen er 3 uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningslovens § 29.

Vi gjør oppmerksom på at dette er en tillatelse gitt etter verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, og at det kan være nødvendig med innhenting av tillatelser etter motorferdselloven med tilhørende forskrifter.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregistret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Villreinnemnda for Forollhogna -
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 2604 LILLEHAMMER
987

Statsforvalteren i Trøndelag

Postboks 7734 STEINKJER
2600

Villreinutvalget for Forollhogna

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har mottatt en søknad fra Norsk villreinsenter Nord (NVS) om lavtflyging ved bruk av helikopter for dyretelling i villreinstammen for Forollhogna.

Tidligere år er det Norsk institutt for naturforskning (NINA) som har hatt dette oppdraget med kalvetelling, og det er også NINA som har hatt dispensasjon fra verneforskrift for bruk av helikopter til formålet.

Søknaden

Det er etablert et overordnet prosjekt for å sørge for at kunnskapsgrunnlaget blir godt nok til fremtidige klassifiseringer etter kvalitetsnormen for villrein. Oppdragsgiver er Miljødirektoratet. Norsk institutt for naturforskning (NINA) er prosjekt-/fagansvarlig, mens Norsk villreinsenter (NVS) er underleverandør og skal sørge for praktisk gjennomføring og økonomistyring. Rapportering gjøres som samarbeid mellom NINA og NVS.

Kvalitetsnorm for villrein, som ble vedtatt i 2020, skal undersøke tilstanden i alle norske villreinområder. En viktig parameter i normens del om bestandsforhold er kalvetilvekst, målt som antall kalv per 100 simle/ungdyr. Det er derfor viktig at man i alle villreinområder gjennomfører kalvetelling på årlig basis. Normalt sett foregår en kalvetelling i juni-juli. Den vanligste metodikken er å fotografere fostringsflokker fra helikopter og telle opp bildene på skjerm i etterkant.

Kalvetellingen her foregår i perioden 15. juni til den 1. august (værvhengig) og utføres ved at fostringsflokker lokaliseres og fotograferes fra helikopter. Ifølge kvalitetsnorm for villrein, delnorm 1 skal det gjennomføres kalvetelling i alle villreinområdene og Forollhogna villreinområde er et av disse.

I forbindelse med gjennomføringen av kalvetellingene er det nødvendig å kunne fly under 300m i noen tilfeller. I kupert fjellterreng er det vanskelig å følge høyden fortløpende når en flyr og det er ulike observasjonsforhold i området til ulike tid. Det er forskjeller i terreng (myr, skog, ur, lavdekke), lys/vær forhold og villreinen (pelsfarge/tid på sommeren, flokkstørrelse) som alle påvirker hvilken høyde som er best under tellingen. Minst tillatt flyhøyde i forbindelse med luftfart generelt, 150m, er retningsgivende.

Kalvetellingene er en oppgave som utføres årlig og Norsk villreinsenter vil med dette søke om en flerårig dispensasjon til flyving (under 300m) til formålet kalvetelling for perioden 2024-2027 (4 år).

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

§ 2 Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.1 *Forbud mot motorferdsel* heter det at: «Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.». Videre heter det i punkt 5.3 bokstav d) at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «*lavtflyging i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer*». Søknaden skal også vurderes etter NML §§ 8-12.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har den 27.11.2020 i styresak 39/2020 behandlet en tilsvarende søknad om bruk av helikopter for samme formål, og det ble da gitt en flerårig tillatelse til Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Søknaden behandles av nasjonalparkforvalter i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024 for nasjonalparkstyret.

Vurdering

Det gis åpning i verneforskriften om bruk *luftfartøy for lavtflyging* i forbindelse med viltregistreringer, og forvaltningsplanen for nasjonalparken beskriver også tiltaket slik at flyging neppe vil bli så stort at det skaper vesentlige forstyrrelser.

Saken ble utredet i 2020 i forbindelse med søknaden fra NINA om samme oppdrag.

Samlet vurdering

Kalvetelling hos villreinen i Forollhogna har vært et årlig oppdrag og dermed et viktig bidrar for å styrke kunnskapsgrunnlaget om villreinen som kommer til nytte for forvaltningen av villreinstammen og dens leveområder. For oppfølgingen av kvalitetsnorm for villrein er det svært viktig å få et oppdatert kunnskapsgrunnlag for villreinbestanden i Forollhogna.

Den totale flytiden ved bruken av helikopter vil være mindre enn ved bruk av småfly slik det var tidligere, og samlet sett vurderes det derfor at forstyrrelsen av villreinen vil være mer kortvarig og forbigående.

En tillatelse til bruk av helikopter vurderes ikke å stride mot verneformålet og heller ikke at det vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken.

Det forsknings- og overvåkingarbeidet som utføres i forhold til villreinen i Forollhogna bidrar til å gi et økt kunnskapsgrunnlag som kommet til anvendelse for forvaltningen av verneområdene, og dermed kunne bidra til en styrket forvaltning av verneverdiene.

Bestandsregistreringen som her utføres av Norsk villreinsenter inngår i et overordnet prosjekt for å sørge for at kunnskapsgrunnlaget blir godt nok til fremtidige klassifiseringer etter kvalitetsnormen for villrein.

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 90 05 / 450 02 947
sara.kristiane.kjergard.eide@statsforvalteren.no

Tynset kommune v/ Kristian Lund-Vang

2500 TYNSET

Saksbehandler Sara Kristiane Kjærgård Eide

Vår ref. 2024/7798-2

Deres ref.

Dato 08.07.2024

Delegert vedtak nr.

18/2024

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - landingstillatelse med helikopter i forbindelse med frakt av materialer og utstyr inn til Enmolægeret - Tynset 166 /38 - Tynset kommune

Vi viser til søknad av 18.06.2024 om bruk av helikopter for å frakte inn materiale og utstyr til bu på Enmolægeret (GID 166/38) i perioden 1-19. august 2024, Tynset kommune.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Tynset kommune v/ Kristian Lund-Vang dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for landing med helikopter i forbindelse med frakt av materiale og utstyr til bu på Enmolægeret, GID 166/38.

Tillatelsen gjelder:

- En flygedag med inntil 4 tur/retur med helikopter for inntransport av materialer og utstyr.
- En flygedag med inntil 2 tur/retur med helikopter for uttransport av rivingsmaterialer og utstyr.
- Flygedagene skal gjennomføres fra mandag-fredag i tidsrommet 1. – 16. august 2024.

Vilkår:

1. Flygingen skal skje etter korteste rute i henhold til karttegnning, jfr. kart 1.

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnildalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

2. Transportoppdragene skal begrenses til det nødvendige for å begrense omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparken.
3. Det er ikke tillat med persontransport. Passasjerer kan likevel sitte på ved frakt av gods om transporten ikke fører til flere turer.
4. For å redusere forstyrning av bufe, vilt og fotturister, skal helikopteret ikke flyge lavere enn 300 m over bakken mellom hvert landingspunkt.
5. All ferdsel skal foregå hensynsfullt for alt dyre- og fugleliv. Skulle det observeres villrein i området, skal aktiviteten utsettes til dyrene har trekt ut av området.
6. Denne tillatelse skal medbringes under transport og ved etterspørsel fremvises for politi eller oppsyn.
7. Flygedagene skal avklares med beitelag/beitebrukere i Grøntjønnan-område.
8. Det skal føres flygelogg som leveres nasjonalparkstyret etter avsluttet oppdrag, og senest innen 1. september 2024.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ.

Nasjonalparkforvalter har behandlet saken i samråd med styreleder og i tråd med delegeringsreglementet av 14.06.2024 for nasjonalparkstyret for Forollhogna, og saken refereres til nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

Søknaden omhandler tillatelse til nødvendig transport til bu som ligger i fjellet uten sommerveg. Omsøkte transport har et avgrenset omfang i forbindelse med nødvendig vedlikehold på bu, og ulempen er i første rekke knyttet til støy av forbigående karakter. Av hensyn til villrein skal det ikke flys den siste helgen og den siste dagen før villreinjakten. Videre skal det også av hensyn til friluftslivet heller ikke flys på helgedager.

Transportene vil bare i liten grad ha negativ virkning på verneverdiene for Forollhogna nasjonalpark, og med gitte vilkår, vil ikke transportene komme i konflikt med verneformålet. Tiltalelsen vurderes heller ikke å skape en uheldig presedens for nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Det vises til saksopplysninger, hjemmelsgrunnlag og vurderinger i vedlegg som følger i dette brevet.

Vedtaket kan påklages, jfr. forvaltningslovens § 28, til Miljødirektoratet, men skriftlig klage sendes Nasjonalparkstyret for Forollhogna, Postboks 2600, 7734 STEINKJER. Klagen skal inneholde vedtaket det klages på, endringer klager ønsker og begrunnelse for klagen. Klagefristen er 3 uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningslovens § 29.

Vi gjør oppmerksom på at dette er en tillatelse gitt etter verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark, og at det kan være nødvendig med innhenting av tillatelser etter motorferdselloven med tilhørende forskrifter.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregistret.

Med hilsen

Sara Kristiane Kjærgård Eide
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Forollhogna nasjonalpark - informasjon i forbindelse med byggetiltak på bu - Tynset

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Tynset kommune		2500	TYNSET
Villreinnemda for Forollhogna			

Saksopplysninger

Søknaden

Viser til søknad av 18.06.2024 hvor Tynset kommune v/ Kristian Lund-Vang søker om landingstillatelse med helikopter i forbindelse med frakt av materiale, utstyr og mannskap for restaurering av bu på Enmolægeret, GID 166/38. Bua er kommunal og Tynset kommune er selv grunneier av området.

Bua har fått råteskader i gulvet, og det skal derfor skiftes utvendig panel på bua. Det skal tettes hull ved åsene, utbedre og brannsikre pipegjennomføringen på bua, samt at den skal jekkes opp 10 cm for å få den opp fra bakken der den har sunket ned i jorden. I tillegg skal to vinduer med råteskader skiftes. Vinduene skal ha samme størrelse og utforming som dagens vinduer. Selve tiltaket på bua vil ta ca. 3 dager og skal være ferdig til reinsjakten starter.

I vinter ble det kjørt inn noe materiale, men det er behov for å supplere med strømaggregat, bensin, kappsag og diverse annet i tillegg til proviant m.m. I tillegg skal det flyes inn vinduer og mer materialer. Det søkes derfor om 4 tur/retur med helikopter inn til Enmolægeret, samt 2 tur/retur fra Enmolægeret til parkeringa ved nasjonalparkgrensen bommen mot Grøntjønnan. Inn transporten vil foregå på samme dag, og all uttransport på en annen dag, altså 2 flygedager i perioden 1-19 august. Dette er væravhengig, derfor ønsker søker å ha et romslig tidsrom.

Flygedistansen er ca. 6 km og det er planlagt landing ved Enmolægeret, jfr. kart 1. Tynset kommune vil selv være til stede under oppdraget og ha ansvaret for den miljøfaglige oppfølgingen.

Kart 1: oversikt over flygetrasé og landingspunkt.

Andre opplysninger:

Det er ikke etablert praksis å gi tillatelse til helikoptertransport i forbindelse med frakt av materiale, utstyr og mannskap innenfor Forollhogna nasjonalpark. For restaureringsarbeid på andre buer innenfor nasjonalparken er det benyttet snøscooter og dette resulterer i mange turer med motortransport.

Søknaden er ikke hørt av villreinnemd og villreinutvalg, og Tynset kommune bør hente inn høring fra disse partene.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

§ 2 Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde*
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme*
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag*

Ifølge verneforskriftens § 3, punkt 5.1 *Forbud mot motorferdsel* heter det at: «Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.».

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for bruk av helikopter for omsøkte tiltak, må søknaden vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Søknaden behandles av nasjonalparkforvalter i tråd med styreleder og delegeringsreglementet av 14.06.2024 for nasjonalparkstyret.

Vurdering

Stillhet og fravær av motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur. Motorisert ferdsel utgjør et støy-forurensningsproblem, og står i motsetning til opplevelsen av naturens egne lyder. Det er derfor et overordnet mål å holde omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparker på et absolutt minimum og begrense denne til det strengt nødvendige.

Av hensyn til dyrelivet og da spesielt villreinen er det satt en slutt-dato for flygingen, slik at forstyrrelser i fjellet er mest mulig redusert i perioden før jakten starter. Videre skal det vises aktsomhet dersom det under transport møtes villrein i fjellet, jfr. NML § 8.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilstrekkelig til å behandle saken, og «føre var prinsippet» trengs derfor ikke tas i bruk, jf. NML § 9.

Søknaden omhandler tillatelse til nødvendig transport til bu som ligger i fjellet uten sommerveg. Nærmeste sommerveg ligger ca. 5 km sør for Enmolægeret ved Grøntjønnan. Denne er åpen for bruksberettigede for barmarkstransport. Ellers er det lite motorisert ferdsel til andre driftshusvære i området. Området er mye brukt av besøkende til fots, samt at det er flere beitelag som har sau i området.

Omsøkte transport har et avgrenset omfang og ulempen er i første rekke knyttet til støy av forbigående karakter. Det er likevel viktig at en ikke bare ser på den aktuelle

transporten isolert sett, men har et langsiktig og helhetlig perspektiv på motorferdselen i området. Med hensyn til friluftslivet skal det derfor ikke flys på helgedager.

Ved å sette vilkår som begrenser ulempene ved motorferdsel, anses ikke omsøkte transport å bidra med vesentlig større belastning i området, jfr. NML § 10.

Tiltakshaver er ansvarlig for at transporten blir gjennomført på en miljømessig god måte, jfr. NML §§ 11 og 12.

Samlet vurdering

Søknaden omhandler tillatelse til nødvendig transport til bu som ligger i fjellet uten sommerveg. Omsøkte transport har et avgrenset omfang i forbindelse med nødvendig vedlikehold på bu, og ulempen er i første rekke knyttet til støy av forbigående karakter. Av hensyn til villrein skal det ikke flys den siste helgen og den siste dagen før villreinjakten. Videre skal det også av hensyn til friluftslivet heller ikke flys på helgedager.

Transportene vil bare i liten grad ha negativ virkning på verneverdiene for Forollhogna nasjonalpark, og med gitte vilkår, vil ikke transportene komme i konflikt med verneformålet. Tiltalelsen vurderes heller ikke å skape en uheldig presedens for nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.